

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Naročnina lista: —

Priloženo leto: K 18—

Priloženo leto: 9—

Priloženo leto: 5—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

Priloženo leto: 24—

69. številka.

Maribor, dne 29. avgusta 1919

Letnik XI.

Pogovor z dr. Slavičem o Prekmurju.

Naš urednik je naprosil g. dr. Slaviča po njegovi vrnitvi iz Pariza za razgovor o Prekmurju. Povdarjal je, da je imel veliko težkih dnevov zaradi Prekmurja. O kakem posebnem veselju s sedanjo odločitvijo ne more biti govora, ker še nam niso priznali devet celo slovenskih občin ter treh mešanih občin s Sv. Gothardom vred, kakih 7000 prebivalcev, ki se večinoma priznavajo za Slovence. Meja je zdaj razvodje med Rabo in Muro. K sreči je razvodje le 10 km južno od Rabe. Te rabske občine so jako zavedne, prebivalci inteligentni, govorijo po tri jezike, slovenski, madžarski in nemški, dasi so imeli samo te madžarske šole. Posebno bogati so občanje Rabske Slovenske vasi (Rabatofalu), ki bi pokupili celo Sv. Gothardsko Rabsko dolino, če bi bila na prodaj.

Pa zasedbo Prekmurja ste bili vendar zadovoljni? Pri slabih poštinih razmerah v Parizu nismo zvedeli o tem nič do 17. avgusta. Zvedel sem se le 19. avgusta na kolodvoru v Ljubljani iz ljubljanskih listov. Poročilo o taboru v Beltincih je bilo razveseljivo. Komaj pa sem prišel v Maribor, sem zvedel že za nove težave v Prekmurju. Radi teh sem se peljal takoj v Ljubljano informirati merodajne kroge. Dne 24. avgusta pa sem šel v Prekmurje k svojim zaupnikom, s katerimi smo pred enim letom započeli jugoslovansko gibanje v Prekmurju. Veselo je bilo razpoloženje na bregih Mure. Pred enim letom so stali tam na ogrski strani tudi madžarski vojaki, katere sem pozdravljal z „Jo napot kivanok“ (Dober dan želim), da mi ne bi z nasajenimi bajoneti pokazali pot nazaj na Štajersko. Tokrat so stali brhki prekmurški fantje in dekleta, možje in žene, ki so začeli kupčevati s Štajersko.

Obiskal sem dom Ivana Jeriča, ki nam je predsedoval na znamenitem taboru v Radgoni dne 26. decembra 1918 ter bil potem eden najdrznejših agitatorjev za našo stvar, čigar ime je prišlo z imenom g. župnika Klekla ter osmošolca Josipa Godina po spomenici prekmurških Slovencev pred mirovno konferenco. Čudno je s tem Ivanom Jeričem. Kmečki fant ni imel prilike, da bi šel študirat. Pa se uči doma in hodi delat izpitov v madžarske gimnazije. Seveda je začel s tem še le v svojem 20. letu, tako da je dovršil še le pet razredov. Zdaj ko je končal kot begunec svoje agitatorično delo ter čakal samo, da se Prekmurje zasede, pa je odšel v Št. Vid, se zaprl tam v šolsko sobo, da dovrši tam 6., 7. in 8. gimnazijski razred.

V Beltincih sem našel tiste može, ki so se mi pred enim letom prvi izjavili za Jugoslavijo. Namesto da bi se veselili doseženih uspehov, smo se morali posvetovati, kako odstranimo „hrvatsko“ nevarnost. Govorili smo o politični upravi, o šolstvu v Prekmurju in drugem. Pri tem zaupnem sestanku je bil nav-

zoč tudi g. civilni komisar. Posvetovanje se je vršilo v popolnem soglasju. Drugi dan je bil prvi prekmurški „parlament“ ali zborovanje sosveta civilnega komisarja v Murski Soboti, ki naj postane politično, šolsko in cerkveno središče v Prekmurju z ekspozituro v Radgoni ter Dolnji Lendavi. To so edina tri mesta v Prekmurju poleg Sv. Gotharda, ki še ga nismo dobili.

Ali je „hrvatska“ zadeva resna? Premagali že smo večje težave, bomo tudi to. Toda veselje je pokvarjeno Prekmurcem s to nerodnostjo. Madžaroni so agitirali in še agitirajo s tem, da bodo Prekmurci v Jugoslaviji izgubili svoj slovenski jezik, dočim bi pri Ogrski lahko ostali Slovenci ter dobili svojo avtonomijo. Pri tem zborovanju so padale pikre besede proti temu, da je hrvatska uprava v lendovskem delu Prekmurja zaprla slovenske redarje in orožnike civilnega komisarja dr. Lajnšiča, ki je imenovan za celo Prekmurje. Nevolja je bila tudi nad belgrajsko vlado, da tako dolgo ne reši zadeve. Medtem namreč Prekmurci ne dobijo pošte, ne morejo tržiti, ker jih ovirajo deloma madžaronski, deloma hrvatski uradniki. Tudi prehrana še čaka, ker se ne more razdeliti. Trpljenje še traja naprej.

Kdo je kriv temu? Nerodnost ljudij, ki ne poznajo Prekmurja. Na zborovanju so se sklenile tozadevne resolucije, ki so se poslane na vse prizadete strani. Do 28. avgusta še ni rešitve. Zato grem danes, 28. avgusta, s posebno prekmursko deputacijo v Beograd. Upam pa, da bo medtem zadeva že ugodno rešena, ter bomo imeli opraviti tam le z drugimi rečmi. Ki so za Prekmurje še bolj kočljive, kot „nerodnost“ hrvatskih upraviteljev, ki bi se naj priklonili bolj za hrvatsko Prekmurje okoli Kaniže, katero bode šlo menda v izgubo, naše slovensko Prekmurje pa le naj pustijo pri miru!

Firma skupnosti.

(Klic iz Koroške).

Dokler je divjal po Koroški še siloviti narodnostni boj, dokler smo morali svojo zemljo braniti z vsemi močmi, navezani popolnoma nase, tako dolgo smo imeli mir pred vsemi strankami. Zgodovina reševanja Koroške dežele traja od tistih dob, odkar je bil zadnji kmet v slovenskem jeziku ustoličen pri Gospi Sveti. In tale zgodovina nam pripoveduje tudi tole zanimivost, da je bil še samo duhovnik tisti branitelj, ki se je brigal za ljudstvo, ki je žrtvoval svoje znanje in svoje zdravje v obrambo slovenske zemlje. V dobi narodne defensive se ni brigal noben vrag za nas. Sedaj pa, ko je to več kot petstoletno narodno delo duhovščine imelo ta uspeh, da se je slovenska Koroška pridružila narodni jugoslovanski državi, sedaj šele se je pri raznih strankah, ki nas prej niso poznale, rodil nek mrličen pohlep po našem ljudstvu. Mi tega ne kritiziramo. Saj je to res tudi velikanska dolžnost, da bi vse stranke pomagale tla-

čenemu koroškemu ljudstvu do kulturnega napredovanja. Mi bi to z velikim veseljem beležili — bi bili vsakemu hvaležni, ki bi količkaj prispeval v ta namen, zato, ker je naš rod pomoči potreben. A tega ne moremo odobravati, da bi se v naše kraje zanesel boj strank, to moramo zavračati. Novodospeli uradniki — žalostno je to — vidijo vso narodno delo v tem, da razjejo narodni življenjski s strankarskim cepljenjem. Pa navsezadnje bi tudi temu nihče ne oporekal, saj mora biti boj za svetovna naziranja izvojevan tudi pri nas, a nedopustljivo je, da so obkličli gospodje svoje izobraževalno delo v obleko skupnosti in nadstrankarstva, zato da bi bilo naše ljudstvo bolj rezervirano. Ali se naj navedejo dejanja? V predvojni dobi je imela skoraj vsaka vas svoje izobraževalno društvo, torišče okoli katerega se je zbirala narodno zavedna mladež. Zakaj bi se sedaj izobraževalno delo ne moglo opirati in naslanjati na ta društva in bi se mogla poleg njih ustanovljati nova, čitalnica, izobraževalni odseki Narodnih svetov in drugo. Vzrok, da se naša izobraževalna društva prezirajo je pač ta, da jim je bil na čelu narodno zavedni kat. duhovnik. In tukaj se skupnost potem neha. Mi nimamo proti vsemu izobraževalnemu gibanju čisto nič, to pa je kavalirska zahteva, da se javno nadstrankarstvo izbrise in se takoj pokaže barva in stranka, da bo naše koroško ljudstvo na jasnem, kam se naj obrne.

Mi smo imeli svojo koroško politično društvo, ki nas je vodilo v časih najsilnejših narodnih borb. Za sedaj je ponehalo sicer z delovanjem, ker je avstrijski sistem delovanje ukinil. Danes so naši voditelji ali v Ljubljani ali v Beogradu; zakaj se ni stopilo stemi v stik in se ni v ozki zvezi stem političnim društvom ustanovil Narodni svet? Ne, ampak mimo njega! To je vprašanje, ki nas zanima.

Ta naslov skupnega delovanja, ki je pa v pravi luči strankarski, ta bo naše ljudstvo zastrupil in mu bo vzel vero in zaupanje v politično vodstvo. Kakor kaže, je JDS — demokratična stranka vrgla ves svoj duševni material, da si pribori na Koroškem trdno politično podlago, ne šteti ne z denarjem, ne z očesom in vendar vse to delo nosi na zunaj firmo skupnosti.

Ce se hoče z našim Korotanom napraviti druga Kranjska, če se že to namerava — ljubezen do ljudstva se to ne sme imenovati — potem pa se naj začne tudi ta ples a z odprtim obrazom, javno in jasno. Če pa hočemo bednemu razpoloženju skočiti na pomoč, potem naj bo delo pa res samo človekoljubno, nesebično, z enim samim namenom: ta zanemarjeni kotiček v Jugoslaviji gospodarsko — kulturno izenačiti z drugimi pokrajinami!

Kako torej?

Slovenci širite „Stražo!“

dar pride obiskat Vipavo, pride tudi na Slap. Na vsak način vas želi spoznati osebno.

Pri teh besedah sem osupnil in spoznal takoj, da me je ta komedijant očiganil. Bil je brez dvoma mnogo spretnjši diplomat kakor jaz. A kaj naj storim? Kdo drugi bi bil vzrochnel, nastopil robafo, kar bi bilo popolnoma opravičeno in razumljivo, a posledice bi imelo nedogledne. Lahko bi se tekom dneva natihem odstranil, prireditve bi šla seveda svojo pot, a bil bi izven igre. A morda se da vse še zavleči ali vsaj spraviti na tir navadne ljudske veselice. In na vsak način sem se hotel v teh razmerah izogniti prepiru z Italijani, ker nisem maral sprejeti na svojo odgovornost, da bi zopet pričeli groziti z Gradiško in ujetništvom.

Odvrnem, da je prireditve popolnoma nemogoča. V enem dnevu ni mogoče pripraviti ničesar, poleg tega so ljudje tukaj zelo leseni in počasi razumevajo. Treba jim je dve nedelji govoriti s prižnice — predno nekoliko razumejo, zakaj gre. V enem dnevu pa ni mogoče niti obvestiti otrok.

„Kaj pa je treba pripravljati? Pripravili bodo vse vojaki in vzdrževali red. Učiteljica naj sama pove otrokom, da pridejo v dvorano, dobili bodo riža in krač itd., pa kakšno pesemco bodo zapeli. Pojdva le kar v šolo, da se dogovoriva z gospodično učiteljico.“

Greva v šolo in pričakoval sem, da bo učiteljica razumela položaj in odvrnila, da ne more obvestiti in sklicati otrok, a to toliko bolj, ker so bile še po čitnice in torej ni bilo šole. Cela vas Slap leži okrog cerkve in šole. Kadar je bilo treba sklicati otroke v šolo, smo dajali znamenje s cerkvenim zvončkom, katerega so lahko slišali v vsako hišo. Bilo ni potreba

LISTEK.

Er. Leopold Lenard.

Laška veselica.

(Nadaljevanje.)

Z eno besedo, položaj je bil naenkrat izpremenjen. Nikogar več niso lovili in gonili v Gradiško, in moški, ki so se skrivali po grapah, so prihajali polagoma iz skrivališč in hodili svobodno okrog. Lahi so začeli napovedovati, da bodo pripeljali ljudstvu živeža, se ponujali, če je kaj treba, da popravijo pri cerkvi ali župnišči. Kakor sem se ganil, sem imel okrog sebe najmanj tri gospode častnike. Če so zaslutili, da sem v sobi, so prišli notri, če so me zagledali na stopnicah, so se mi pridružili, sam nisem mogel biti niti za trenutek. Pri tem so bili izvanredno ljubezni.

Nekoč grem iz župnišča proti šoli. Pridruži se mi gospod major in me spremlja. Stopim v šolo in on z mano. Povem gospodični, kar sem imel, g. major se vtakne vmes v pogovor in tako nastane v veži stoje kratak razgovor, med katerim omeni gospodična, da se bliža sv. Miklavž in vpraša, če ga ne bodo nič praznovali otroci. Prejšnje leto se je namreč priredila neka otroška miklavževa slavnost. Major je vjel le besedo Miklavž, vsebine pa ni razumel. Gospodična je namreč znala samo nekoliko laških drobtin, samo nekaj izrazov, da je za silo povedala najpotrebnejše reči. Major me vpraša, kaj je rekla in bil sem

Brez sanjarij.

Primorsko, del Kranjske, del Koroške ostane torej brezpogojno pri Italiji. Tako je bilo sklenjeno od začetka, med tem, ko so naši legijonarji krvaveli za entento, med tem ko je naš narod od nje pričakoval rešitve in svobode, je ententa delala načrte, kako bi nas izpod nemškega jarma spravila pod italijanskega, ki bo za prizadete prebivalce brezprimerno hujši. Merodajno ni bilo nobeno drugo načelo, kakor načelo rop. Italijani so hoteli ropati in ententa jim je pustila. Naši zastopniki niso imeli nobene besede, in morali so biti neme priče velikega nasilja, kakor je brez primere v zgodovini. Nemci so leta 1871 vzeli Francozom Alzacijo in Loreno, a to so storili po vojni zmagi, Lahi so ugrabili v sužnjost nad 300.000 našega ljudstva, h kateremu so prišli kot prijatelji in zavezniki. Ententa je s tem, da je privolila v ta rop, zatajila vse lepe besede, katere je kedaj govorila, in vsa načela, katera je izobešala.

Vse to je res, tako res, da se niti Italijani, niti ententa tega ne sramujejo. Za nas nastane samo to vprašanje: Kaj zdaj?

Da se teh krajev odreči ne moremo in ne smemo, je jasno. Kdor bi zagovarjal našo popolno brezbržnost, bi se postavil izven našega naroda. A kaj storiti?

Naši zastopniki morajo podpisati mirovno pogodbo, ker naša država se ne more postaviti v nasprotje s celo entento. Če so morali podpisati še celo Nemci, se ne moremo ustavljati mi. S tem seveda še ni rečeno, da bi morali rop odobravati ali celo, da ne bi smeli želeči, da se krivica popravi.

Toda tu se ne smemo vdajati sanjarijam in ne smemo vzeti stvari preveč lahkomisljeno. Nobenih sanjarij! — je zaklical nekoč ruski car Nikolaj I. Poljakom, te besede veljajo tudi nam. V začetku so se mnogi med nami predajali skoraj bolešno zaupanju v entento. Mislili so, da je dovolj, če se kriči: Živijo Wilson! in pozdravlja ententa. pa ni treba ničesar več. Vsled tega smo zamudili mnogo dobrih prilik in zapravili mnogo dragocenih trenutkov, ki jih ne bomo videli nikdar več.

Sedaj smo nad entento razočarani temeljito in predajamo se novim sanjarijam. Nekateri kričijo lahkomisljeno: „Bomo že pokazali! Naj pa pride do vojne!“ To je najbolj neumna sanjarija. Do vojne ne pride, ker bi ententa tega ne pripustila, ako bi pa le prišlo, s čim naj bi se vojskovali? S Srbi? A oni tudi niso brezštevilni in ne morejo biti povsod. Naši ljudje, je pa sploh znano, kakšni so. Kar je služilo v avstrijski armadi, je večinoma le malo vredno, treba bo nekaj let, preden pridejo ti ljudje zopet do razumnega preudarka. Popolnoma izključeno je torej, da bi zamogli te kraje v dogledni bodočnosti pridobiti s silo.

Ostane še odgovor, ki ostane kot zadnji pomoček v zadregi: „Na Laškem bo izbruhnila revolucija.“ A če izbruhne, kaj potem? Če kdo misli, da bo laški revolucionar, anarhist, socialist ali kdorkoli bolj upošteval naše težnje, se moti. Vsi Italijani so trdnega mnenja, da Primorsko je laško in samo avstrijska vlada je tje pripeljala nekaj Slovanov, da delajo zgago. Boj za Primorje pomeni pri Italijanih: boj za svobodo naroda, za neodvisnost, za kulturo, sploh za vse ideale človeštva. Oni nimajo niti pojma, da to prebivalstvo ni italijansko in preteče lahko veliko časa, preden bodo to razumeli. Imamo torej boj ne samo z laškimi nacionalisti, ampak z Lahi sploh, ki so napačno podučeni in vzgojeni, a to tako strastno, da se ne moreš z njimi o takih rečeh niti razgovarjati. Revolucija nam torej pri sedanjih razmerah ne more prinesiti nobene olajšave. Lah sploh nima pojma o narodni strpnosti, ako njemu samo omeniš, da si druge narodnosti, je razžaljen, razburjen, kot bi mu storil veliko osebno krivico. Po njegovem mnenju je Italijan vsakdo, kdor ljubi „mater Italijo“, pa tudi, če ne razume besedice italijanski. Pri takem

drugega, kakor ne povedati tega znamenja in reči, da otrok ni bilo, mogoče obvestiti. Tako bi se veselica odložila in med tem se lahko položaj spremeni. Namigaval sem med pogovorom gospodični, a ona me ni razumela, nasprotno, razumela je obratno in bila takoj pripravljena sklicati otroke in pomagati pri prireditvi. Sedaj sem se prišel ustavljati odločneje, med mano in majorjem je prišlo do ostrega nastopa. A on ni bil užaljen prav nič. Trenotek, skoči k telefonu, potem se pa vrne in reče:

„Telefoniral sem generalu, odvrnili so mi, da pride takoj njegov adjutant, počakajte še malo!“

Ni preteklo deset minut in pred hišo zaropče avtomobil, iz njega pa stopi generalov adjutant, ki je bil obenem poglavar za špijanžo celega okraja. — Vsede se čisto domače k meni in prične izpraševati, zakaj gre. Povem svoje pomisleke zoper veselico, a odvrne mi, da je ne morejo odložiti. — Potem pa naj delajo, kar hočejo, si mislim, saj na vse zadnje to ni moja stvar. Tako smo se razšli.

Drugega dne, bila je sobota, grem zjutraj hitro po maši z doma. Po stopnicah gledam oprezno, da ne bi me nikdo videl, ozrem se okrog hiše, če ni blizu Italijanov. Ako me kateri zagleda, se mi pridruži in potem se jih ne iznebim cel dan. Z doma sem prišel varno, sredi vasi se pa naenkrat okrog mene vsujejo laški častniki:

„Kam pa kam?“

Ne morem reči, da grem v trg Vipavo, sicer gredo z mano, sredi trga me vjame generalov adjutant in povabi na kavo. Imam še skušnjo, kako se dela. Odvrnem torej, da grem v to in to hišo pogledat neko bolno žensko. Grem k bolnici, od nje pa na drugo stran čez travnike proti vasi Lože in od tam čez travnike v Vipavo. Tako nesvobodno sem živel v onih časih. Da sem opravič brevir, sem se skrival k nekemu kmetu, doma so me motili neprestano.

Grem k dekanu, povem, kako se mi godi in iz-

pojmovanju je seveda z njimi nemogoče vsak razgovor in ne moremo pričakovatiboljšanja od nobenega prevrata.

Ne moremo pa tudi sanjati o hitrem državnem prevratu na Italijanskem. Državni prevrati so v modernih razmerah mogoči samo, kjer potegnejo s preukucijo vojaštvo in policija. Italijani imajo pa za enkrat tako močno disciplinirano in zanesljivo armado, ter orožnike, da lahko zadušijo vsak nemir. Njihova disciplina ni tako brutalna, kot je bila avstrijska, a mnogo silnejša. Njihovi oficirji so šovinistično nacionalni, socialistično gibanje drže skrbno daleč od moštva. Na Italijanskem n. pr. ne dobiš na celém vojnem ozemlju nobenega socialističnega lista, samo najbolj zanesljive nacionalistične. Najmanjši znak socialističnega mišljenja znajo ukrotiti z vso energijo. V tem oziru se laško vojaštvo ne more niti primerjati z duhom, ki je vladal v avstrijskem vojaštvu v zadnjih letih. In potem orožniki ali karabinierji!! To je pri Italijanih moč, ki drži jako klenko. So številni, krepki, brutalni, brezobzirni, zanesljivi. Pred njimi se trese vse.

Ne delajmo si torej sanjarij in ne tolažimo se s praznimi besedami. Rešitev mora priti tudi za primorske Slovence, a za to je treba resnega dela in treznega preudarka. Predvsem moramo urediti dobro našo državo ter jo razviti kulturno in gospodarsko, da bomo prišli do moči in veljave, ker svoboda se pridobi z močjo, a ni dar, ki se da kot miloščina.

Likvidacija vojaške realke.

Vojaška realka je stopila v likvidacijo. I.—V. razred se takoj razpusti, ostaneta še samo VI. in VII. razred. Kakor se govori, bota pa leta 1920 oba razreda v vojno akademijo prestavljena, tako da je meseca julija 1920 zavod popolnoma na razpolago za druge namene. Ker je dosedaj naša vlada to skupno državno šolo sama gmotno vzdrževala, bi bilo umestno, da se takoj pobriga za to, kako se hoče za vnaprej ta velik zavod uporabiti, ker ima pravico to tirjati. Umestno se nam zdi, ker ima zavod tudi okoli 30 ha zemljišča, vzorno gospodarstvo, živinorejo, veliko vinarstvo, čebelarjo, log, ribnik itd., da bi se tukaj del slovenskega vseučilišča, t. j. višja gospodarska šola, ustanovila. Znabiti bi se dalo tudi vse nekako zvezati z vinorejsko šolo. Maribor bi kot važno trgovinsko mesto tudi potreboval višjo trgovinsko kot eksportno akademijo. Opozarjamo našo vlado, da že sedaj začne misliti, da ne velja vseh višjih šol v Ljubljani osredotočiti, kakor se to sedaj že vidi. Pomislimo samo, ako bi se kedaj ponovil oni nesrečni potres! vsaj za eno leto nimamo potem znabiti prav nobenih višjih šol. Prevelika centralizacija sploh bi ne bila na mestu, ker dijaki razum stanovanjske bede tudi s poučevanjem težko kaj postransko zaslužijo, če jih je preveč v istem mestu. Tudi zastop mariborskega mesta naj takoj vse potrebno ukrene, da ne ostane Maribor brez onih šol, katere lega in značaj našega mesta in okraja odločno zahtevata.

Politične vesti.

Nova vlada v Beogradu. Demokratično-socialistična vlada je razvila v zbornici svoj obsežni program, ki je prepola res nad vse važnih in za napredek naše države prepotrebni točk. Seve, to je pa le samo načrt, ki bo tudi gotovo samo ostal le — načrt pri tej vladi, ki je z vso silo skovala in zgnala iz dveh skupin komaj 8 glasov večine. To sramotno in

javim odločno, da v teh razmerah ne morem vzdržati več. Na veselico ne pojdem, pač pa hočem zbežati proti Ljubljani. Pri teh razmerah mi je nemogoče vzdržati, ali me bodo enkrat zaprli, ali pa moram prestopiti popolnoma v njihovo službo.

Dekan mi prigovarja in me pomirja. Slednjic sem na njegove besede obljubil, da ostanem. Prosil sem ga pa, naj mi pomore, da mi ne bo treba na veselico. To mi je obljubil in dogovorila sva se, da me bode v nedeljo, ko bodo litanije pri kraju, čakala od njega pošta, naj pridem nujno in brezpogojno k njemu.

Ko se vrnem pozno popoldne domov, pričeejo laški gospodje k meni in prično izpraševati z očitajočim glasom, kod sem hodil, da me ni bilo doma. Kjer bi lahko pomagal z nasvetom in delom. Odvrnil sem, da smatram, da sem jaz tukaj nepotreben. Iz šole je zvenelo nekaj petju podobnega. V šolski sobi je bilo polno italijanskih častnikov, učiteljev in otroci. Vse je bilo skrajno slabe volje. Z zvonjenjem so zvrabili ob devetih zjutraj otroke v šolo, ki so prišli, misleč, da bo poduk, ali pa da se bo povedalo nekaj, kar se tiče šole. Tu so pa prišli Italijani in jih pričeli učiti prvo kitico neke italijanske patrijotične pesmi, ki se glasi v slovenskem prevodu približno tako-le:

Živijo Italija!

Italija se je vzbudila,

S Seipiona venecem

Si čelo okrasila.

Nekaj dekletec v prvih klopih je pelo, dečki so s svojim molkom delali večinoma trdevraten odpor, kadar so častniki zakričali, se je petje nekoliko dvignilo, a potem takoj zopet padlo. Učiteljica je bila vsa v zadregi, nerada bi se zamerila gospodom, odpornosti otrok pa tudi ni mogoče premagati, čeprav jih uči že celi dan. In vendar so ti otroci drugače tako ži-

res malenkostno večino je dosegla vlada le po glasovanju vseh ministrov, ki so se principijelno izrekli za to, kar — bo ali pa menda nabrž sploh — ne bo! Zalostno in pomilovanja vredno je dejstvo, da se nova vlada siljeno upira le na lastno zaupanje, nima pa za seboj niti srbskega, hrvatskega in nikakor ne slovenskega naroda. Ta vlada občega SHS nezaupanja bi nam naj podala ustavo, rešila valutno vprašanje in agrarno reformo? Ne! To je le vladin program na papirju, katerega bo moral izpeljati novi kabinet, ki bo podprt z zaupanjem Narodnega predstavništva iz vseh treh narodov naše kraljevine. Mislimo in pričakujemo, da bo novi kabinet vsaj po človeškemu čutu spoznal svojo politično nesposobnost in se poslovil v najkrajšem času.

V Beogradu se je vršila dne 27. t. m. zopet seja Narodnega predstavništva. Demokrati so gledali poldrugo uro zamenj po praznih sedežih poslancev. Opozicija z Jugoslovanskim klubom vred, ki je celokupno v opoziciji, je hotela kljub v začetku vladi dokazati, da ni zbrala v svoje okrilje za sklepčnost dovolj poslancev. Poslanec dr. Šurmin je pozval vlado, naj odstopi, ker ne more vladati brez parlamenta. Ministrski predsednik Davidović je pod vplivom te poslančeve izjave in praznote v zbornici po svojem odposlanec sklical strankarsko sejo. Demokrati z Davidovićem na čelu so zelo potrli in še vedno upajo na dogovor z opozicijskimi strankami ter klubi.

V Beogradu se je stavila interpelacija, kako se misli v Parizu ukreniti preko mirovne konference, da se ohrani naše narodno šolstvo v zasedenem ozemlju.

Jugoslovanski klub je v finančnem odboru dosegel udejstitev večine svojih stavljenih zahtev glede carine. Nove carinske določbe so: Carine prosti so, če jih uvažajo kmetje, obrtniki, industriji ali njih društva, naslednji predmeti: Kmetijski in obrtni stroji in deli, katerih pri nas ni dovolj. Pomožni kemijski material in barve za predelavo, ki jih pri nas ni dobiti. Mazilno olje za stroje, premogni briket. Po najmanjšem tarifu pa se bo računala carina za eno leto brez ozira na deželo, odkoder se uvažja za nastopno blago: Stavbniško gradivo, katerega pri nas ni. Elektrotehnični predmeti in tiskarski stroji. Karton, kuverte in papir za tisk in pisanje. Tiskarska barva, svinčniki, oglje, tuš, pisalna peresa, črnilo in radirke. Drva in zaboji, ki se rabijo za embalažo izdelkov. Instrumenti v bolnicah, potrebščine v lekarnah in laboratorijih. Jugoslovanski klub je tudi predložil, naj se oprosti carine: obleka, obutev in klobuki. Finančni minister pa je tozadevno pristal na minimalno carino. Petrolej, sol in bencin ostane tudi zanaprej pod carinskim tarifom.

Novi finančni minister Veljković še nima jasnih načrtov, kako bi se naj zamenjal stari denar. Novi minister vali dvomljivost svojih načrtov na prejšnjega finančnega ministra, dasi je bil on sam prvi predsednik finančnega odbora in trgovinski minister, ki bi vendarle moral imeti natančen vpogled v naše finance in njihboljšanje. Novi denar še tudi ni dotiskan, torej se ne misli niti na zakon o novi narodni banki. Torej nas najbolj grizeče finančno vprašanje je z novo vlado postavljeno pred neprestopni zid dvomov in načrtov neizpeljivosti za dobo demokratično-socialistične vlade.

Italijanski ministrski predsednik Nitti je razposlal okrožnico, ki je napravila povsod globok vtis. Ta okrožnica se tiče slabega italijanskega položaja in predvsem pa veljavne vprašanja: Kaj bode v prihodnosti s kruhom za že v mirnem času preveč gladne Italijane? Italijanska vlada bo primorana zvišati ceno kruha, da vsaj deloma pokrije svoje stroške za kruh, ki bi znašali za leto 1920 tri milijarde in pol. V Italiji primanjkuje tudi mleka. Stavke v kovinarski in tekstilni industriji trajajo v Italiji naprej. Vsestranski položaj Italije je skrajno kritičen vsled predolgega vstrajanja Italije pod orožjem.

vahni in nadarjeni, ljubijo petje in imajo tako radi vsako novo stvar! Tu ti pa sedi molče kot božji volek, če se mu kdo zadere v obraz, nekaj zakriči, pa zopet umolkne. Take odpornosti pri majhnih, popolnoma nepripravljenih otrocih nisem pričakoval. Rečem učiteljici, ki je bila že vsa obupana, naj spusti otroke domov, ker dalje držati jih ni mogoče in kar se niso naučili doslej, se ne bodo tudi pozneje.

Razpoloženje med častniki je bilo nekoliko poparjeno, toda slednjic tukaj ni šlo za to, kaj da reče ljudstvo, ampak kaj se bo poročalo navzgor.

Drugega dne se je začelo strašno pripravljati za veselico, bilo je govorjenja, tekanja, vznemirjanja. Jaz sem bil od ranega jutra pa do litanij — do zadnje minute zaposlen v cerkvi, da nisem imel prostega časa niti trenutka. V največji naglici sem snedel obed. Iskali so me večkrat v tej ali oni zadevi, a žalibog nisem imel časa.

Prosil so me, naj ljudem oznamim, da bode po litanijah miklavževa veselica za otroke v grajskih prostorih in to sem izvršil, a seveda v obliki, ki se mi je zdela primerna. Bal sem se namreč, da, ako privlečejo samo otroke, nastane lahko kakšna nesreča, torej sem pozval, naj pridejo vsaj tudi nekateri odrasli radi reda pri otrocih. Z druge strani sem se bal, da odrasli ne prirede kakšne demonstracije proti otrokom, kar bi zamoglo imeti slabe posledice. Svaril sem torej tudi pred tem.

Po litanijah gremo iz cerkve. Prostor pred našo cerkvijo — obširen trg — je poln vojašiva in častnikov. Prišli so laški gospodje iz raznih krajev počastit našo prireditel in se bratit z ljudmi. A ljudstva ni... Otroke so še nekako spravili skupaj. Veliko jih je bilo v cerkvi in ti so brez vprašanja morali k Miklavžu, nekaj so jih polovili po vasi, nekateri so prišli tudi sami, boječ se šolske kazni. Peljejo jih v enkrat v šolo, ki je stala takoj poleg, na poskusno pesem. (Dajle prihodnjic)

Italija je zaprla tudi demarkacijsko črto tako ostro in natančno, da ne more nikdo skozi. Kaj se godi za to zastraženo črto, je popolnoma neznan. Govori se, da Italijani izpraznjujejo one kraje ob Jugoslaviji, kateri se jim v Parizu niso priznali. Italijani so izgubili tudi vsak up in nado na — Dalmačijo.

Nadvojvoda Jožef je kot guverner Madžarske odstopil. Njemu bi naj sledil v slovesu tudi ministrski predsednik Friedrich z celotno vlado. V Budimpešti so namenili upostaviti novo vlado, a Friedrich se edstopu ustavlja, opiraje se na razne deputacije iz cele Ogrske, ki zahtevajo njegovo vstrajanje na stolcu predsedstva. Friedrich je to mnogobrojno deputacijo tudi nagovoril, kjer je povdarjal, da se ne bode umaknil in bo naprej deloval za krščansko Ogrsko. O usodi Madžarske v prihodnosti ne bodo odločevali hotelski politiki, ampak narod sam. Friedrich po svoji izjavi noče mešetariti, ampak vstrajati!

Rumuni še nadalje prodirajo po ogrskem ozemlju, med tem ko so Jugoslovani ostavili prodiranje.

Rumuni delajo velike priprave za ofenzivo proti boljševikom na Ruskem. Prebili so že boljševiško bojno črto ob Dnjestru na treh mestih. Akcije proti ruskim boljševikom se misli udeležiti 14 držav z Anglijo na čelu. Računajo na padec Petrograda in Moskve v septembru ali ob Božiču. Zibelki boljševizma preti popoln polom in pogibel.

Rumuni so začeli preganjati v zasedenem ozemlju Banata Jugoslovane. Branijo tamošnjim Srbom izselitev in prestop demarkacijske črte. Gradivo za savski železniški most, ki je bilo pripravljeno v Resici za Beograd, so prepovedali prepeljati.

Nemško časopisje je razširilo po Mariboru in po slovenski Štajerski zlagano vest o nekakem plebiscitu v Mariboru in Radgoni. Vsa Nemška Avstrija se zdaj oprijemlje te trhle bilke laži-upa in že kuje načrte, kako bodo Maribor spojili z Nemško Avstrijo preko Dravske doline in Radla. (Bolje bi bilo misliti na spojitve s pomočjo zrakoplovstva.) Mirovna pogodba za Nemško Avstrijo se v Parizu bistveno ne bo predručilo, omililo se bo samo nekoliko finančno breme, ki preveč tišči našo nemško sosedo.

Spartakovec na Bavarskem se zopet gibljejo in čakajo še samo na spravo žetve, nakar hočejo zopet začeti s krvavimi upori, ker računajo na splošno stavko. Da se preprečijo ti Nemčiji uničujoči izgre-di, je dospel v Monakovo nemški minister brambe, da sprejme Bavarsko pod organizacijo nemškodržavne brambe. Minister je pooblaščen, da prepreči izgrede Spartakovcev za vsako ceno.

Na Francoskem in v Barceloni na Španskem so izbruhnili štrajki delavcev, ki zahtevajo povišanje plače in osemurni delavnik. V Barceloni so delodajalci ostavili svoja podjetja in pognali 50.000 delavcev v brezdelje.

Angleži so tri dni obstreljevali iz bojnih ladij Odeso, izkrcali posadko in zasedli pristanišče.

V Washingtonu v Ameriki je sprejela zbornica zakon proti navijalcem cen pri živilih, obleki in življenjskih potrebščinah. Kazen znaša dve leti ječe in 5000 dolarjev denarne globe.

Na Ruskem pričakujejo izza svetovne vojne dobro znanega velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. Ta res veliki mož misli napraviti v Rusiji enak preobrat kot nadvojvoda Jožef na Ogrskem.

Japonska se odreka pravicam v Šantungu pod pogojem, da se jo odškoduje v Mongoliji in v Mandžuriji.

Comite d'union franco-serbe, croate, slovene. (Odbor Zveze francosko-srbo, hrvaško, slovenske.) Dne 15. junija 1917 se je ustanovila ta zveza v Solunu pod pokroviteljstvom srbskega princa regenta in vrhovnega poveljnika zavezniške armade, ko je bila končna zmaga še v megleni daljavi. Z zmago se je odprlo tudi širše polje delovanja. Sedaj ima središče v Beogradu, Makedonska ulica 2, srbski licej, in dopisni odbor v Parizu: 82, Rue de Rivoli. Pokrovitelji v Beogradu so: princ regent, minister vojne, minister mornarice, minister prosvete in francoski poslanik v Beogradu. Člani odbora so razni najodličnejši Jugoslovani in Francozi, med drugimi bivša francoska ministrska predsednika Briand in Viviani, izmed Slovencev dr. Korošec. Organizaciji se je pridružila cela vrsta francoskih društev. Odbor se obrača do vseh jugoslovanskih organizacij, društev in zasebnikov, ki žele tesnejše zveze med Jugoslavijo in Francijo, da se pridružijo Zvezi in podpirajo njene cilje.

Tedenske novice.

Duhovniške eesti. Za župnika in dekana v Gornjem gradu je imenovan č. g. Anton Novak, župnik v Kamnici pri Mariboru. Župnijo Videm ob Savi je dobil č. g. Ivan Medvešek, župnik na Tinju, župnijo Št. Janž na Drav. polju pa č. g. Alojzij Sagaj, provizor istotam. Za provizorja na Tinje pride č. g. Jernej Podpečan, kaplan v Konjicah. Prestavljena sta č. gg. kaplana: Ivan Tovornik iz Slivnice pri Mariboru v Konjice, Leopold Amon pa iz Slivnice pri Celju v Slivnico pri Mariboru.

Raca o glasovanju v Mariboru in v Radgoni. Raznesle so se govorice, da bo za Maribor in Radgono upeljana ljudsko glasovanje. Da pomirimo naše prebivalstvo in podamo točna poročila, smo poizvedovali, odkod prihajajo take govorice in sedaj lahko povemo sledeče: Ljubljanski dnevnik „Jugoslavija“ je prinesel to poročilo z opazko, da tako pišejo vsi francoski časniki. Tudi v graških listih smo našli o tem

cele uvodnike. Sklicevali so se na francoski dnevnik „Eclair“ in druge francoske liste. Pogledali smo v vse uglednejše francoske liste do dne 26. t. m. (dotično poročilo bi imelo biti dne 25. t. m.), a nismo tu našli niti besedice. Lista „Eclair“ samega nismo dobili v roke, a to je brezpomemben, nepolitičen list, samo za senzacijo. Brzobjavka o glasovanju za Maribor je prišla iz Saint Germaina, torej od sedeža avstrijskega zastopništva v Parizu. Razširjala jo je pa časnikarska agentura Herzog, to je nemškonacionalna časnikarska agentura na Dunaju. Vprašali smo takoj pri tukajšnjem francoskem zastopstvu in dobili zagotovilo, da jim ni o tem ničesar znanega.

Današnja številka Straže obsega zopet osem strani. Če se bo mariborski mestni upravi posrečilo dobiti dovolj premoga za plinarno, bodo naši stavni stroji delovali. Tako upamo tudi prihodnje petkove številke našega lista izdati na 8. straneh. Naše pridne poročevalce prosimo za sodelovanje.

Sirite naše liste. Kolportaža listov in knjig je sedaj prosta. Noben policaj, orožnik ali uradnik ne sme več prepovedovati kolporterjem prodajati liste. Prosimo naše zaupnike naj v vsaki župniji organizirajo prodajo naših listov. Kak mladenič ali mladenka naj pri cerkvi pred ali po božji službi pred cerkvijo prodaja naše liste: „Stražo“, „Slov. Gospodarja“ in „Male Novice“. Za to prodajo ni treba sedaj nikakega dovoljenja. Tiskarna sv. Cirila, pri kateri se naj naročijo listi za kolportazo, daje prodajalcem lep zaslužek. Kot prodajalci so nam posebno dobro došli gostilničarji in trgovci. Natančneje pogoje naznani ravnateljstvo Cirilove tiskarne v Mariboru.

Shodi SKZ za prihodnjo nedeljo. Pri Sv. Petru niže Maribora po rani sv. maši na prostem pri cerkvi. V slučaju slabega vremena bo shod v šoli. Govori načelnik okrajnega zastopa dr. Jos. Leskovar iz Maribora. V Spodnji Sv. Kungoti bo shod v šoli po sv. maši. Govorita urednika Golec in Žebot. V Gornji Sv. Kungoti bo zborovanje po večernicah ob 3. uri popoldne tudi za Sv. Križ, Sv. Jurij in Svečino. Govorita urednika Golec in Žebot. Za ptujski okraj po pozni maši ob pol 11. uri dop. svoj zaupni shod v minoritskem samostanu. — V nedeljo, dne 7. septembra se vršijo shodi Slov. Kmečke Zveze: V Oplotnici po rani sv. maši. V Konjicah po večernicah: Govorita dr. Jos. Leskovar in dr. Jerovšek. V Cirkovcrah pri Pragerskem po rani sv. maši. V Št. Janžu na Dr. polju po večernicah. Govorita urednika Golec in Žebot.

Shod viničarjev. Tudi viničarji so se začeli zavedati važnosti časa. V ta namen stopajo na noge, da se organizirajo stanovsko v Jugoslovanski Strokovni Zvezi. Za organizacijo viničarjev priredi JSZ posebne shode, ki se bodo vršili pri Svetinjah dne 7. septembra po rani maši v gostilni g. Zavrtnika, pri Sv. Miklavžu isti dan po večernicah; v Ljutomeru pa drugi dan. Viničarji župnije Sv. Bolenka, pridite v polnem številu k Sv. Miklavžu. Viničarji naj store vse potrebno, da pridejo na shode v polnem številu!

Falzikati dvehkronskih bankovcev. V zadnjem času se pojavljajo čim pogostejše novi dvehkronski bankovci. Ti bankovci utegnejo biti ogrskega izvora, so pa le falzikati. Ker jih samoobsebi umevno ni mogoče priznati kot plačilno sredstvo, opozarja se občinstvo, da jih ne sprejema. Falzikate je spoznati deloma iz števil serij. Pri pravih bankovcih niso tisočice številke višje kakor 1, pri ponarejenih so tisočice nižje in višje, n. pr. 0021, 7392 itd. Pri pravih bankovcih so embleme, kakor avstrijski orol v nemškem tekstu, ogrska krona in črke OMB v ogrskem tekstu jasni, precizni in temnosivi, dočim so na falzikatih jako blede in nejasni. Pri nekaterih manjka valovita mreža na nemški strani. Posebno slabo izdelani so na falzikatih ženski obrazi. Rdeče barvilo je vobče jako živo in papir mnogo bolj bel, kakor pri pravih bankovcih.

Tabora v Prekmurju se je udeležil profesor Voglar, ki je objavil lažnjiv napad na g. Pušenjaka v „Slov. Narodu.“ „Slov. Narod“ z dne 27. t. m. lojalno navede dejansko stanje. Pri tej priliki moramo omeniti, da prejšnji JDS s prsti kažejo na razne lažnjive dopise v „Slov. Narodu“, katere priobčuje profesor Voglar. V teh dopisih dela za-se veliko reklamo, poroča neresnično o sijajnih shodih, kakor n. pr. o shodih pri Sv. Križu na Murskem polju in pri M. Nedelji, ne pove pa, da je na mnogih shodih imel le po 10 in še manj zborovalcev; ako pa je kedaj imel večjo udeležbo, pa so bili radovedni pristaši SKZ, katere je seveda takoj proglasil za svoje pristaše in s tem varal svojo stranko.

V Prekmurju se nahajajo velikanske množine sadja; kakih 100 do 200 vagonov je zgodnega in bi se moralo že kmalu spraviti. Popreje se je izvažalo sadje na Ogrsko in tudi v Nemško Avstrijo. Ker je izvoz iz Prekmurja v te kraje sedaj popolnoma ukinjen, trpeli bi Prekmurci velikansko škodo, ako bi ne mogli prodati sadja, ker za napravo sadjevca jim primanjkuje posode.

Na znanje Prekmurcom! Naznanjam Vam, da so vsakovrstni bankovci, izdani od madžarske sovjetske vlade, reveljavni. Državni uradi v

Prekmurju takih bankovcev ne smejo niti sprejemati, niti izdajati. Bankovce sovjetske madžarske vlade bode morala ogrska država zamenjati z drugimi državnimi penazi z vrednostjo v drugih državah. Stari neštemplani avstro-ogrski bankovci se slobodno jemljejo dokeč se ne prepove. Civilni komisar za Prekmurje: Dr. Lajnsic s. r.

Na franč. gimnaziji v Kamniku, ki ima od letos naprej pravico javnosti, je nastavljen za ravnatelja dr. p. Gracijan Heric. Drugi profesorji so: dr. p. Hadrijan Kokolj, dr. p. Hugo Bren in p. Ciprijan Napast; pomožna učitelja sta p. Bernardin Mlakar in p. Evstahij Berlec, za profesuro se pripravlja p. Janez Zurga. Novemu kulturnemu zavodu, kakor tudi vsem učnim močem želimo obilo uspeha!

Na naslov Višjega šolskega sveta v Ljubljani. V razsuli Avstriji je bila remunracija katehetom za pouk verouka na ljudskih šolah pod ničlo malenkostna ali sploh navadno brezplačna. Ker so pa gg. kateheti tudi v dušeskrbju za sedanje razmere obče draginje inteligenta nevredno slabo plačani, je Jugoslavija to kritično gmotno slabo stanje mlade in za narod nad vse požrtvovalne duhovščine uvide-la, obljubila je ureditev in zboljšek katehetskih plač. Razpisala je nagrado za poučevanje verouka na javnih ljudskih ter meščanskih šolah in ukrenila, naj bi se vladno katehetom določeni prispevki tirjali od deželne vlade potom šolskih vodstev. Gg. kateheti so jim poslani pole v dosego nagradne plače izpolnili, vse te tiskovine so se odposlale v Ljubljano z upom, da se jim nakazane svote res tudi izplačajo, kot se jim je zagotovilo uradnim potom do 1. avgusta za 2. polletje. Zatonil je željno in težko pričakovani 1. avgust, o kaki remunraciji od strani vlade pa ni ne sluha in duha. Kako pa se je vendarle izmotala naša sicer v nepotrebnih slučajih dokaj darežljiva vlada iz tega zagotovila in zagate vsaj začasno? Razposlala je nove pole, pa ne več na šolska vodstva, ampak na župne urade, da jih naj gg. kateheti tudi župnouradno izpolnijo in odpošljejo Višjemu šolskemu svetu. Te pole morajo potrditi zopet šolska vodstva, (ki pa so sedaj na počitnicah in bogzna kje) in gradbeni uradi. Zakaj naenkrat gradbeni uradi? Gospodje pri vladi ne zaupajo katehetom, da ne bi kateri od njih razdaljo od cerkve do šole preveč na dolgo izmeril in sporočil. Res ta rubrika pribito jasno kaže neopravičeno nezaupanje deželne vlade do doslej vedno narodno prepožrtvovalnih in pretankovestnih gg. katehetov. Te župnijski uradom razposlane pole se naj zopet popišejo s črnim in potrjene od vseh mogočih oblasti vpošljejo v Ljubljano. S temi polami se bosta zopet zabila eden ali dva meseca, potem pa bodo že zopet priromali drugi počorgani papirji, da bo za katehete ostalo samo še nekaj časa up rešitve iz vic gmotnega pomanjkanja, nazadnje pa bode menda prižarel sam — stari — avstrijski pekel malenkostne ali pa brezplačnosti katehetskega pouka. Gospodje, zakaj samo gole obljube, zavlačevanje v brezupnost in nazadnje še menda prazno — staro brezdnost? Pri nas se je skrajja vse preveč obetalo, malo ali nič izpolnilo in sledilo bo razočaranje, nevolja in sled-njič opravičena mlačnost in nedelavnost v narodnem in kulturnem delovanju. Gg. kateheti so dovolj dolgo tlačanili zastoj za naš mili narod pod nemškoavstrijsko vlado nehvaležno, mar se li naj ta brezplačna tlaka in robota raztegne tudi na Jugoslavijo, katero so prebudili in poklicali v mladi živeli ravno naši — duhovniki?!

G. dr. Gorišek, liberalni general v Št. Lenartu v Slov. goricah, ima kaj tanka ušesa, da sliši in ovaja na višje mesto, o čemur se mu niti dozdaj sanjalo ni. Pri vseh po krtovo prikrojenih usesih je naš velenarodnjak tako v pogledu na kratko pristrižen, da ni zapazil, da se še v Jugoslaviji vedno izzivajoče bliska na tamošnji šoli dvojni napis: „Deutscher Schulverein“. Naznanjanje je po Goriškovem mnenju narodno procvitno delo; odstranitev germanskih napisov pa pripušča drugim, katerim še tozadevnega delokroga doslej niti odkazal ni. Gospod generalni narodnjak, na delo.

V Ljutomerskem in gornjeradgonskem okraju se jako pehata za Samostojno Kmetijsko Stranko gg. nadučitelja Cvetko in Ivanjšič, ker njima jako uga-jja, da stranka blati gospode v talarju in slika SKZ kot stranko, katero vodijo le duhovniki, akoravno ve vsak človek, da imajo vodstvo večinoma neduhovniki v rokah. G. Cvetko je v času vojne prav goreče dopisoval z uradi nemško, delal je navdušeno za JDS, sedaj pa spet za novo stranko, mož je vsestranski politični talent, ki še prekaša profesorja Voglarja. Njegovo delo bo pa imelo tako malo uspeha, kakor delo za ustanovitev nove stranke v letu 1911.

Samostojna Kmetijska Stranka je tudi v Ljutomeru poskusila svojo srečo, a je okusila nesrečo. V nedeljo, dne 23. avgusta, sta prišla nek neznan možek, brž neke tam od Sv. Jakoba v Slov. gor. in pa slaboznani Mermolja vabit tudi nas v svojo „Samostojno.“ Mermolja, ali ljudje so mu rekli Germolja, ker je hotel strašno grmeti, je skoro dve uri vezal svoje otrobe. Uspeh pa je bil, da se je reklo: „Veliko grmenja, pa malo dežja.“ Ne, ne, mi zavedni ljutomerski kmetje vemo, kje je naš prostor: Pri preizkušeni Slovenski Kmečki Zvezi, ki se je potegovala za naše koristi prej, pa se za nje poteguje tudi sedaj: mi smo izobraženi sami dovolj, da ne potrebujemo poduka od kakih tujih krivih prerokov. To smo pokazali že takoj od početka, ko se pri nas na shod naše „Samostojne“ ni dalo zbobnati veliko več kakor 30 ljudi. Bodete pač res „samostojni“, ker bote sami ostali.

Slov. Dijaška Zveza. Na XI. rednem obnem zboru Slovenske Dijaške Zveze se je izvolil sledeči odbor: predsednik Kordin A., theol.; podpredsednik Krek Mijan, pravnik; I. tajnik Gorše Fridrih, phil.; II. tajnik Zupan Ljubo, phil.; blagajnik Repnik St., theol.; I. knjižničar Lazar Janez, pravnik; II. knjižničar Majcen Jože, for.; odbornikov namestnik Pire Ivo, med.; odbornikov namestnik Zaren Fran, exp. Revizorjem bili izvoljeni: Malešič Matija, pravnik, in Fister Tone, med. Vsi dopisi naj se pošiljajo na Slovensko Dijaško Zvezo, Ljudski Dom, Ljubljana.

Mislinska podružnica Slovenskega Planinskega Društva Slovenjgradec naznanja, da se je nekdanja nemška kočna na gori Urški vzela od podružnice v oskrbo in se je ista dne 15. avgusta 1919 otvorila. Za hrano in izvrstno pijačo je dobro preskrbljeno. Ker je Urška gora radi lahkega dohoda, kakor tudi krasnega razgleda znana po celi naši Štajerski in Koroški, se slavno občinstvo vabi, da isto mnogoštevilno poseti.

Izlet k Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Po sklepu odbora Slovenske Čitalnice se priredi v nedeljo, dne 31. avgusta skupen izlet vseh zavednih slovanskih Mariborčanov na skrajno slovensko mejo in na najlepšo razgledno točko kozjaškega gorovja, k Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Pridite vsi, stari in mladi, da me in moške, tudi otroci od 10. leta naprej se brez vsakih težkoč lahko udeležijo tega narodnega izleta. Danes in jutri še cenjene gospe matere in soproge lahko pripravijo potrebnega živeža, da zadostujemo tudi svojim telesnim potrebam; jancev in vina bo pri Sv. Duhu tudi dosti pripravljeno. Program: Odhod z glavnega kolodvora v Mariboru točno ob 5. uri v jutro, na koroškem kolodvoru ob 5.22 do Fale; peš po „Šturmovem grabnu“ dve uri do Sv. Duha, lepa in romantična pot; ob deveti uri služba božja (č. g. dr. Medved); po maši prosta zabava: govori, petje, poučevanje na razgledu, fotografiranje, skupni obed. Odhod čez Selnico v Ruše ob 16. uri in ob 18.14 na večer doma v Mariboru, ali pa ob 21. uri zvečer. Narodno zavedni in veseli ljudje morajo priti vsi!!!

Novo žigosanje naših bankovcev. Po poročilu zagrebških listov namerava vlada v kratkem odrediti novo žigosanje bankovcev, ki se pa bo izvršilo na drugačni podlagi, kakor je bilo prvo, ki je bilo, kakor znano, izvršeno na skrajno nerodni način.

Srbsko nakupovanje plemenske govedi v Sloveniji. Glavna zveza srbskih kmetijskih zadrug namerava v kratkem v naši pokrajini nabaviti plemensko goveda za one tamošnje živinorejce, ki so med vojno prišli ob živino. Ker je ravno vnovčevanje plemenske govedi izredne važnosti za bodočnost in povzdigo naše živinorejce, priporočamo vsem živinorejcem, živinorejskim zadrugam in drugim kmetijskim organizacijam, da gredo tem nakupovalcem pri nakupovanju in prevažanju živine kolikor le mogoče na roko.

Izvoz iz Jugoslavije. Odslej se sme glasom odredbe Centralne uprave izvažati iz naše države le proti zdravi valuti. Ta omejitev velja tudi za vino, žganje, jabolčnik, koruzne storže in vinske drože, kateri predmeti so se doslej glasom odredbe Centralne uprave lahko izvažali proti plačilu izvozne pristojbine brez omejitve glede valute. Izvoz medu, lanenega semena, malin in drugega jagodičja pa je sploh prepovedan.

Neokusno. V izložbenem oknu knjigotrčca Goričar & Leskovšek v Celju visijo „slike iz diane“. Mislimo, da čut npravnosti zahteva, da te slike izginejo. Nad vse čudno se pa nam zdi od nekaterih gospodov, o katerih dostojnosti do sedaj nismo imeli povoda dvomiti, da puste svoje slike nadalje javno izpostavljene. Vse kar je prav!

Tečaj na ljubljanski podkovski šoli. Na državni podkovski šoli v Ljubljani se začne s 1. oktobrom podkovski tečaj, ki bo trajal do 1. aprila 1920. Prošnje za sprejem je vpsolati do 15. sep. ravnateljstvu zavoda. Prošnjam je priložiti rojstni in krstni list, domovinski list, ubožni list, zadnje šolsko spričevalo, učno spričevalo kot dokaz, da se je prosilec izučil kovaške obrti in npravnstveno spričevalo.

Umrla je posestnica Barbara Simenčič v Lomanovših pri Sv. Petru pri Radgoni v 63. leta svoje starosti. Blagi ženi svetila večna luč!

Bivši mornarji. Komanda dravske divizijske oblasti je odredila: Vsi mornarji letnikov 1895—1898 morajo vsiti aktivno službo in se naj pritegnejo takoj k vojakom ter porazdele na pristojne polke, odkoder se predlaga njih premestitev k mornarici, odnosno k donavski flotilji. Vsi oni, ki pridejo v poštev, se naj nemudoma javijo pri 44. pukovski okružni komandi v Mariboru.

Prodaja sodov. V Mariboru se bodo prihodnjo sredo 3. sept. od 9. ure naprej v dvorani Götzove pivarne prodajali transportni sodi. Kmetje, potrudite se, da ne bodo vsega dobili meščani.

Kakor gobe po dežju, tako se porajajo v Mariboru vsak dan novi advokatje. Menda ni v Jugoslaviji mesta, ki bi ga osrečevalo tako veliko število advokatov. Sedaj jih štejemo že čez 20.

Nov vlak. S 1. septembrom vozi med Ljubljano in Zidanim mostom nov osebni vlak, ki zapusti Zidani most jutraj ob 5 uri 54 minut in privozi v Ljubljano ob 7 uri 28 minut. Iz

Ljubljane pa vozi ob 14.15 in pride v Zidani most ob 15.39.

Brzovlaki med Dunajem in Prago bodo začeli voziti prihodnji teden. Tudi nadaljni promet ententnih vlakov čez Dunaj je zagotovljen.

V kratkem bodo otvorili zračno progo Praga—Draždani. Službo bo opravljala cela vrsta prvovrstnih zrakovplovov, ki bodo prenašali pošto in ljudi. Pot bodo preleteli v 75 minutah.

Poldrugi milijon vietnikov se še vedno nahaja v raznih vjetništvih, čeprav je že preteklo 10 mesecev, odkar so bila podpisana premirja. Od teh se nahaja v Franciji 345.000, v Angliji 200.000, v Ameriki 50.000, v Belgiji 50.000, v Srbiji in Rumuniji po 50.000, v Rusiji 300.000, v Nemčiji 240.000, 110.000 bolgarskih vietnikov se nahaja v Macedoniji in Grčiji.

Izvanredno dobra letina v Rusiji. Ruski listi poročajo, da je letošnja letina v Rusiji izvanredno dobra, kajti žita se bo pridelalo za eno tretjino več, kakor sicer v najboljših letinah.

Mariborski porotniki. Za jesensko zasedanje mariborske porote so izžrebani sledeči porotniki:

I. Glavni porotniki: Anton Petz, posestnik v Dobrenju, Jurij Maček, posestnik v Kamnici, Ivan Perko, posestnik v Kamnici, Anton Lorenčič, posestnik in kovač pri Sv. Martinu pri Vurbergu, Alojz Jager, posestnik v Gornjem Jakobskem dolu, Franc Schönwetter, posestnik in trgovec na Ploderšnici, Blaž Urbas, posestnik na Slemenju, Alojz Judar, posestnik v Slatinskem dolu, Matija Peklar, veleposestnik in gostilničar v Spodnjem Jakobskem dolu, Peter Grušovnik, posestnik in gostilničar na Boču, Franc Vresner, posestnik v Svetinu, Alojz Žel, posestnik v Ciglencah, Franc Primec, posestnik in gostilničar v Hotinji vasi, Franc Jančar, gostilničar v Pobrežju pri Mariboru, Anton Hoste, posestnik v Radvanju, Franc Petelinc, posestnik v Gaberniku, Janez Debelak, posestnik v Poljčanah, Fr. Vehovar, veleposestnik in gostilničar v Cigonci, Ivan Omulec, posestnik pri Sv. Antonu v Slov. gor., Ludovik Kosar, posestnik v Gornjem Porčiču, Jožef Murko, kmet na Bišu, Matija Župančič, kmet v Hajdinu, Tomaž Bezjak, posestnik na Polensaku, Franc Skrbinšek, orožniški stražmojster v p. in posestnik v Selah, Ivan Lukman, veleposestnik v Brebrovniku, Jakob Praprotnik, kmet v Pušencih, Ivan Tomažič, veleposestnik na Vitanu, Anton Slavič, kmet v Bučečevcih, Franc Rudolf, kmet v Radoslavcih, Josip Čagran, posestnik in gostilničar v Vučji vasi, Anton Sattler, posestnik v Grabonošu, Ivan Lančič, klepar v Gornji Radgoni, Karel Kreft, kmet pri Sv. Jurju ob Ščavnici, Edvard Draxler, pek in posestnik na Muti, Franc Zgerm, posestnik in lesni trgovec v Vahredu. II. Nadomestni porotniki: Ignac Božič, krojač, Martin Ertl, dimnikar, Fr. Friedau, gostilničar, Ferdinand Greiner, trgovec, Josip Schwab, delikatesni trgovec, Ignac Tischler, trgovec, Ivan Vesenjaj, zavarovalni zastopnik in Karel Worsche, trgovec, vsi v Mariboru.

Samostojna kmetijska stranka vedno bolj kaže svojo barvo. Če je kje kak vojni dobičkar-nemčur, vsak jim je dobrodošel. Vsi nemčurski špiceljci, ki so ovajali naše slovenske kmete glede dohodnine in vojnega davka, so člani, agitatorji in odborniki liberalno-nemčurske „Samostojne“.

Pojem veleposestva je različen v različnih delih naše države. Pri nas v Sloveniji se smatrajo za veleposestva ona, ki merijo nad 75 ha obdelanega zemljišča ali 200 ha zemljišča sploh. Na Goriškem, Istriji in Dalmaciji se prištevajo k veleposestvu ona zemljišča do 50 ha obdelana in 100 ha zemljišča sploh. Po drugod v državi se gibljejo meje med 100 do 300 ha obdelanega, oziroma 300 do 500 ha zemljišča sploh. Za vsako odsvojitve ali obremenitev teh zemljišč je potrebno posebno dovoljenje ministrstva za agrarno reformo. Tozadevno naredbo je potrdil regent Aleksander.

Ta teden je odprl v Mariboru odvetniško pisarno dr. Ferdinand Müller, preje odvetnik v Celovcu, ki je vsled svojega vstrajnega in požrtvovalnega dela za narodno stvar na Koroškem Slovincem dobro znan. Znano je tudi, koliko je moral vsled tega pretrpeti od radikalne nacionalne klike v Celovcu. Kot odvetnika čislali so ga tudi zmerni Nemci, ki se vkljub vsem napadom po listih niso pustili odvrniti od njegove odvetniške pisarne. Meseca aprila mu je slaboglasna Volkswehr izropala pisarno ter uničila vse do zadnjega lističa. Želimo mu v Mariboru veliko uspeha in sreče.

V Krčevinski šoli se bo vršilo v nedeljo 31. t. m. veliko zborovanje Jugoslovanske Strokovne Zveze. Govorilo se bo o vseh naših organizacijah, ki so potrebne našemu ljudstvu. Govorniki bodo domači in iz Maribora. Vse kat. misleče ljudstvo

iz Krčevine in Lajtersperga, možje, žene, fantje in dekleta pridite!

Politična organizacija. Naša stranka je razpredla svojo podrobno organizacijo po vseh župnijah. Tudi po mestih gre naša stvar naprej. Organizacija SLS v Mariboru šteje že okoli 400 članov. Prihodnji ponedeljek ob 19. uri (7. uri zvečer) se vrši mesečni shod naših somišljenikov v dvorani Flosarske ulice. — Tudi v Celju obstoji taka organizacija. Treba bo še ustanoviti organizacije SLS v Ptuj, Brežicah, Slov. Bistrici, Slov. Gradcu, Radgoni in Ljutomeru. Slov. Kmečka Zveza prireja sedaj od župnije do župnije shode. V Celju in Mariboru imamo strankini tajništvi, ki imata polno dela z organizacijo shodov in krajevnih odborov. Tajništvo Slov. Kmečke Zv. v Mariboru obsega glavarstva: Maribor, Ptuj, Ljutomer in Slov. Gradec, tajništvo v Celju pa okrajna glavarstva: Celje, Brežice, Konjice in pol. ekspoz. Mozirje. Obe tajništvi sta podrejeni glavnemu tajništvu VLS v Ljubljani. Pozivamo naše zaupnike, da so v stalnem stiku z našimi tajništvi. Kjer želite prirediti shode ali izvesti krajevno organizacijo, naj se takoj obrnejo ali na „Tajništvo Slov. Kmečke Zveze v Mariboru“ (Cirilova tiskarna) ali na „Tajništvo Slov. Ljudske Stranke v Celju (gostilna Beli vol)“.

Gornja Savinjska dolina!

Veliki kmečki tabor se vrši v nedeljo, dne 31. avgusta, popoldne ob treh pri Sv. Frančišku v gostilni pri Martinovcu. Zajedno bomo obhajali obletnico shoda, ki se je vršil za Jugoslavijo pod senco žandarskih bajonetov. Med drugimi govorniki govoril bo tudi dr. Verstovšek.

Dopisi.

Svečina. Lepo narodno slavnost smo imeli preteklo nedeljo pri nas. V šoli se je zbrala mladina, ki nas je stare navduševala z deklaracijami, govorčki in pesmicami. Celo ena mala šletna govornica iz Maribora je nastopila. Mladini in staršem bo ostal ta dan v veselem spominu.

St. Lovrenc na Pohorju. Skriti sprevodniki „Samostojne Kmet. Stranke“ so naznanili po svojih zaupnikih ustanovni shod te stranke v St. Lovrencu za 17. t. m. Takoj so se oprijele pristno „Kmečke roke“ liberalnih učiteljev in napredno mislečega poštarja agitatoričnega dela za ta shod. Ti gospodje so nalepili zelene plakate, ki so oznanjali z ognjevitim vabilom ta shod, ki naj bi bil javen in vsacemu dostopen. Vendar učitelj Troba je še po šolskih otrocih razposlal majhna tiskana vabila na posamezne kmete s Kmetijskim listom vred. Ta pritlikava vabila so dovoljevala dostop k shodu samo naslovljenim in njihovim obitelji. Kot govornika v besedi sta bila raztrobljena Drogenik iz St. Jurja in Podlesnik iz Ribnice. Predsednikom shoda so v naprej določili pristaša „Kmečke Zveze“ Lamprehta, ki je pa to vabilno ponudbo odklonil. Ostal jim je za to ulogo predsednika le še njihov pristaš, trški gerent Pernat. Prisvetil je 17. avgusta. „Kmet“ poštar je poganjat zgodaj v jutro po trgu v kočiji na predvečer prifurane Drogenika. Podlesnik se je skujal ter zgrival, ni ga bilo. Do 3. ure popoldne so še vedno čakali, zamanj na poslušalce — kmete, katerih ni bilo. Zbralo se je končno vendarle 20 „samostojnih kmetov“: učitelji, učiteljica, poštar, hebjunkina Tona, Krumpeljčeva Francka, iz radovednosti nekaj mladencev, gerent in 3 zagrizeni nemškutarji. Toraj prava liberalno nemškutarska brozga. Niti „kmečki“ odbor se ni mogel sestaviti vsled pomanjkanja udeležencev. Vsi so se razšli osramočeni, tla so na Pohorju pogorela pod pomilovanja vredno „Samostojno“, koj pri njenem prvem pojavu na zelenem Pohorju.

Remšnik. Naše obmejno izobraževalno društvo vstaja zopet k življenju. Na včeraj sklicanem obnem zboru smo izvolili novega predsednika in izpopolnili stari odbor. Bratje, zdaj imate priliko, torej na noge! Vsi kot udje k društvu! Vaši nasledniki Vam bodo hvaležni.

Sv. Lenart v Slov. gor. Pri nas se vrši v nedeljo, dne 7. septembra takoj po rani službi božji v Posojilnici zaupni shod Slov. Kmetijske Zveze. Pristop dovoljen le članom Zveze. Pridite vsi udje, govorite naš priljubljen govornik Slov. gorici!

Marija Snežna. Po opravi sem prišel semkaj k tej najsevernejši točki Slovenskih gor. Slišal sem čudne novice. Slovenski gerent občine Velka g. Tomažič, ki je s težkim srcem dal nabaviti slovenski občinski pečat, trudi se sedaj na vse kriplje in pretege z g. dr. Rapcem, odvetnikom v Mariboru, da bi oprostil onih 20 ptičev, katere so v maju zaprli. Dobili so si namreč iz Nemške Avstrije orožje in se hoteli v družbi s Omurečani napasti tukajšnje vojaško posadko. V tej lepi družbi je bil tudi gerentov sin in zato tolika skrbi za „nedolžne“ koštrune in boljše vike. Gospod Tomažič, sedaj smo v Jugoslaviji, zapomnite si to! Drugače Vam lahko izpodleti gerentov stolček, vi pa padete na zelo trda tla prognanstva iz Jugoslavije.

Križevci na Murskem polju. Dne 15. avg. so priredili kat.-nar. dijaški iz Maribora obnem z nastopom ljutomerskega Orla igro „Moč uniforme.“ Čisti dobiček 1056,80 K je za knjižnico kat.-nar. dijaštva v Mariboru.

Fram. Nemčurski socialisti hočejo prirediti prihodnjo nedeljo 31. avgusta v tukajšnji šoli shod. Socialni demokratje so danes v Framu samo bivši nemškutarji. To so danes zgagarji in hujšakači, ki hočejo v mirnem Framu razpaliti baklje nemira in sovraštva. Nemčur — privandranec Kristof nam ne bo komandiral. To povemo enkrat za vselej! Kaj briga te hujšakače naša šola? Ne vinarja niso prispevali zraven. Kmetje in obrtniki — davkoplačevalci smo si jo s trdoprisluženimi denarji sezidali. Radi tega nimajo socialisti prav nobene pravice do nje.

Ptuj. Prijateljski sestanek fantov ptujskega okraja, ki se je vršil dne 17. avgusta t. l. je bil še dosti dobro obiskan. Zastopane so bile župnije: Cirkovci, Vurberg, Sv. Urban, Sv. Andraž, Sv. Lovrenc v Slov. gor. in Polenshak. Br. Jože Stabej iz Ljubljane je v poljudnem govoru navduševal fante za orlovsko misel. Istotako je bodril mladeniče v kratkem govoru naš g. poslanec Vesenj. Sad tega sestanka je ustanovitev več odsekov, ki začnejo v kratkem delovati. Ptujski Orel je proizvajal redovne in proste vaje, seveda skromen začetek, a dobre volje fantom ne manjka. Bolj se je izkazal naraščaj s svojimi vajami. Mali rdečesrajčniki so lahko ponosni na svoj prvi javni nastop. Fantje, le korajžno naprej! Zalibog moramo reči, da je setev obilna, a delavcev malo.

Crna gora pri Ptuj. Z vso silo so se vrgli socialistni demokratje na našo župnijo! Zakaj? Zato ker vedo, da je bila Crna gora preje trdnjava nemškutarije in tiste ljudi vabijo skupaj, v hišah tistih zborujejo in kujejo svoj konzum. Da tem ljudem, ki prihajajo iz mest sem k nam, ni za naš gospodarski blagor, je prejasno. S svojim konzumom žele si pridobiti le volilne glasove. Ljudje pa bodo pri nas gotovo toliko pametni, da ne bodo volili socialistnih demokratov, o katerih je znano, da so najhujši, da smrtni sovražniki kmeta, posestnika in kmečkega delavca. Saj na svojih zaupnih shodih javno priznavajo, da je njihov najvišji cilj, kmeta uničiti, vse kar živi na deželi in dela na polju, vrči v nezadovoljnost in nesrečo, zato je treba seveda tudi odpraviti duhovnike, in ž njimi vero. Po mestih in večjih krajih zapušča delavec socialno demokracijo, ker vidi, da ga vodi v nesrečo, zato pa hočejo gospodje socialistni demokrati loviti med kmečkim ljudstvom. Ne želimo našim ljudem, da bi še le po polomu konzuma spoznali te svoje nove prijatelje. Naše ljudstvo in naši delavci imajo resnične prijatelje v Kmečki Zvezi.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Tukaj se je ustanovilo društvo „Zveza slovenskih žen in deklet“, ki se pod spretnim vodstvom gg. učiteljice Fanike Brataničeve in Julike Koserove krasno razvija. Dne 17. avgusta je priredilo v šolskih prostorih prvo svojo veselico z obširnim vsporedom, nagovorom, petjem, deklamacijami, šaloigrami „V posredovalnici“, „Gašpar strahopetec“, s srečolovom in šalivo pošto v gostilniških prostorih g. Neže Toplak. Mlademu društvu želimo, naj vstraja na svojem začrtanem potu, naj krepko deluje v korist in blagor slovenskega naroda!

Ormož. Okrajna organizacija SKZ. za ormoški okraj je imela v nedeljo, dne 24. t. m. v Ormožu svojo redno mesečno sejo. Na dnevnem redu pa ustanovitev Gospodarske zadrage. Ze mesec poprej je g. nadrev. Pušenjak na željo kmečkega prebivalstva predaval o pomenu in potrebi ustanovitve Gospodarske zadrage za ormoški okraj. Kako velikega pomena je ustanovitev te zadrage, so pokazali ne samo kmetje, ki si zadrugo imeti želijo, ampak tudi nasprotniki, ki se zadruge bojijo. Nastopili so, kot bi se šlo za nevarno kugo. Se celo železničarje so poklicali na pomoč, ustrahovat klerikalnega zmaja. Navezali so jim na nos, da hočejo Zvezarji uboge uradnike in železničarje spraviti ob njihovo težko zaslužen plačo. Kmetje, ki niso bili nikdar strankarji, so izjavili, da rade volje žrtvujejo tisočake, samo, da se ustanovi ta važna „Gospodarska zadruga“. Ni čuda, da je v kratkem času prijavilo okrog 500 zadrugnikov svoj pristop z deleži po večinoma 100 K in več. le manj premožni z deleži po 20 K. Vsi zaupniki pripravljalnega odbora pa še listu nabranih udov niso predložili in tako se lahko računa, da bo znašalo število članov o priliki obnove zbor, ki se bode šele določil, najmanj 1000 zadrugnikov. Kmetje ormoškega okraja na plan, ne bojte se nikogar, kdor še ni, naj javi takoj svoj pristop občinskemu poverjenu. Ne pozabite, da se gre za vaš lastni dobrobit. Jamstvo je omejeno le na dvojni deležni znesek. Izgubiti ne morete ničesar, pač pa ostane v vaših žepih denar, s katerim ste do sedaj polnili žepe drugim.

Sv. Bolfenk pri Središču. Dne 17. t. m. smo obhajali tukaj prav veseli praznik. Blagoslavljalo se je novo notranjo cerkveno upravo. Vsi trije oltarji, sedeži, prižnica in križev pot je mojster-sko delo g. Miloša Hohnjec, podobarja in zlatarja v Gaberju pri Celju. Vsakdo, ki cerkvico vidi, veselo vzklikne: Lepa je kakor, da bi jo iz škatičice vzeli! Mojstru in faranom za njihovo veliko požrtvovalnost izrekam tem potom najprisernejšo zahvalo. G. Hohnjeca pa vsem kar najtopleje priporočam. Sv. Bolfenk, dne 17. avg. 1919. Fr. Planinc, župnik.

Celje. To in ono. Napisovali smo se sedaj ni na mestnih ulicah. Ali se gospod gent zares boji, da bi se naši nemčurji preveč žalili, če bi se naše ulice vendar enkrat označile s slovenskimi napisi. — Nadučiteljica na mestni dekliški šoli se je torej odpovedala svojemu mestu in šla raje nazaj v Poljčane. Pričakujemo, da se bode vodstvo umestilo potom razpisa, in sicer morebiti ne najstarejšim, ampak z najspodobnejšim prosilcem. Po našem mnenju bi bilo vse-kako umestno, če se izroči vodstvo desetrednega

zavoda čvrsti moški roki, zakaj urejevati šolo s toli. kimi razredi za slabotno žensko menda ni ravno lahko! Iz stare gimnazije se že cele tedne selijo v novo poslopje. Da se bode v istem umestil slovenski zavod, tega se naši Nemci ob času dozidanja lepega in obširnega poslopja pa niso nadejali. — Mesarji, krčmarji in vojni dobičkarji nas še vedno brezskrbno izšešavajo z oderuški cenami. Kaj poreče k temu g. gent?

Teharje. Naš kraj je oživel, otrese se je vojskine zaspanosti. Vse se giblje, dela in organizira v zavesti, da pomenja organizacija moč in bodočnost. Naše krščanske organizacije stojijo uredno, med njimi tudi „Kmečka Zveza“, katere krajevni odbor smo ustanovili dne 3. avgusta 1919. Kmalu bo izvedena podrobna organizacija do zadnjega moža in zadnje ženske. Kmetje proč z strahopetnostjo, pogledite okoli sebe in videli boste, da stojijo ob vaši strani že ti-soči zavednih kmetov, vedite pa tudi, da je le v skupnem nastopu moč in uspeh!

Kmečka Zveza v Trbovljah vrlo napreduje. Na Rokovo je imela pri Sv. Katarini lepo obiskan shod, ki so se ga udeležili pristaši vseh strank, a so vsi priznali, da bo kmetom le tedaj dobro, če bodo združeni in sicer v Kmečki Zvezi. Kmečke Zveze po vseh krajih skušajo pomagati svojim članom na ta način, da ustanavljajo gospodarske zadrage, kjer kmetje skupno naročujejo svoje gospodarske potrebščine. Navzoči na shodu so izražali željo, da bi se enaka ustanovila tudi za Trbovlje. Ko se je načelnik Kmečke Zveze, Gričar opominjal posestnike, naj ne prodaja goveje živine, če ni najhujša potreba, ker bo isti cena kmalu zopet višja, nato se je zaključil lepo uspeh shod. Da bi pa misel na gospodarsko zadrugo ne zaspala, je sklicala Kmečka Zveza za 24. t. m. po prvem opravilu na posvetovanje vse posestnike, katerega so se udeležili tudi zastopniki delavcev in g. Komljanec in Koemar iz Ljubljane. Po daljšem posvetovanju se je sklenilo osnovati zadrugo tako, da bodo lahko njeni člani kmetje in delavci. Odbor KZ bo skrbel, dabo imela zadruga vedno na razpolago kmečke potrebščine, posebno umeten gnoj, živinsko sol, otrobe, poleg drugih stvari, ki so vsem potrebne. Sedaj je treba samo, da se prilagodi dovolj članov in imeli bomo tudi v Trbovljah to koristno napravo.

Konjice. Dne 24. avgusta smo imeli pri nas šolsko prireditev dekliške šole. Bila je prva prireditev v Konjicah, odkar imamo Jugoslavijo. Program, ki je obstojal iz petja, nastopov in deklamacij je bil krasno sestavljen in marsikdo je bil do solz ganjen. Vsa čast slavnemu učitelstvu, ki je v tem kratkem času tako izvrstno izvežbalo šolsko mladino. Želimo še večkrat kaj takega.

Šmarje pri Jelšah. Tukaj se je ustanovilo „Kmetijsko in konzumno društvo“ r. z., ki ima namen, preskrbeti svojim udom po kolikor mogoče znižanih cenah raznovrstne potrebščine in razpečavati čim ugodnejše njihove kmetijske pridelke. Priglasilo se je že lepo število udov. Zaradi koristi, ki se bodo nudila širši javnosti, kakor tudi posameznikom se toplo priporoča, da se še ostali gospodarji in gospodinje šmarskega okraja nemudoma priglasijo. Priglase se sprejema vsako nedeljo v gostilni g. Maksa Gradea v Šmarju, dokler se ne otvori lasten lokal, lahko se pa tudi pošljejo po pošti naslovljena naravnost na zadrugo.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Dne 14. sept. ob sklepu velike Marijine pobožnosti na Sv. gorah bo shod vseh Marijinih družb iz sosednih župnij. Za te razne Marijine družbe bo poseben nagovor v svetogorski romarski cerkvi. Po slovesnem sv. opravilu 14. sept. bo zunaj na prostem političen shod naše organizirane mladine. Marijine družbe, ki poznate Sv. gore, udeležite se tega shoda v polnem številu.

Koprivnica. Požar dne 22. t. m. je bil povzročen po neprevidnosti, kakor sedaj govorijo. Najbrž otroci tudi niso čisto nedolžni.

Možiška dolina. Kdaj se bo enkrat začelo z urejevanjem agrarnih vprašanj. Menda hoče kapitalistična vlada to stvar kar meni, nič tebi nič uspraviti. Ze nad pol leta nas strašijo z agrarno reformo — do danes ni ne sluha ne duha o kakšni spremembi. Naš kmet je bil navdušen za novo državo, ker se mu je obetala res lepa bodočnost, a sedaj se mu je začelo zaupanje majati. Grof Thurn, ta agrarni velekapitalist je bil menda pod sekvestrom, a sedaj se govori, da ostanejo njegova posestva nedotakljiva. Saj se ne zahteva, da bi ga država oropala, ampak izenačenja posestev zahteva naš kmet in to, da se bo vsak kotiček zemlje obdelal. Kmet ne bo prišel prej do besede in do pravic, kakor če bo z gromovitim treskom zahteval od gospodov v Beogradu volitve. Sedaj sedi kapitalizem pri okrogli mizi, in ima za kmeta samo porogljiv nasme. Mi zahtevamo od Kmečke Zveze, da kremenito zarožlja — zahteva razpis volitev, ker narod ne mara 150 K dnevnic plačevati poslancem, ki jih ni sam poslal tja. Ven z volitvami, in imeli bomo agrarno reformo.

Možiška dolina. Začenja se zopet oglašati pri našem kmetu na vso presenečenje poselsko vprašanje. Od kmetov odhajajo kar trumoma ljudje in hitijo povpraševati za delom k rudnikom, ker so tam ugodnejši pogoji za delo. Na vsak način se bo moral ta odtok kmečkih poslov omejiti, oziroma preprečiti dostop v tovarne, če niso zato res temeljiti razlogi. Naši kmetje ne morejo žito spraviti pod streho. Da, če pojde tako naprej, bo začelo kmetijstvo umirati. Zelo priporočljivo bi bilo, ko bi se gospodje pri soci-

jalnem skrbstvu in pri agrarni stroki začeli zato zanimali.

V Vetrinju tik pred Celovcem se vršijo velike priprave za shod dne 7. septembra, na katerem bo vsa koroška Slovenija manifestirala za Jugoslavijo. Pozivlja se vso narodno in rodoljubno občinstvo iz sosednjih krajev Kranjske in Štajerske, da se shoda v čim večjem številu udeleži, društva naj pridejo s svojimi zastavami. Shod se vrši dopoldau.

Mariborski Orel pripravlja za začetek oktobra večjo prireditev z javno telovadbo. K sodelovanju vabi vse mariborske in okoliške kršč. socialne organizacije.

Orlovsko okrožje in odsek v Mariboru. Zastopstvo se je poslalo na tabor v Sinčoves. Istega dne (15. avg.) se je ustanovil novi odsek Orlov v Križevcih na Murskem polju. Okrožje je poslalo tja svojega predsednika brata M. Medveda, načelnika brata K. Tratnika in tajnika brata Šnuderla. Posebno lepo je bil na tej prireditvi zastopan orlovski odsek iz Ljutomer, ki je ustanovil odsek v Križevcih in poslal tja 33 telovadcev na konjih. Vršila se je javna telovadba. Izvajale so se proste vaje in orodna telovadba. Ta ustanovitev je važna in upamo, da ji sledijo še druge v tamošnjih krajih in se s tem ukrepi orlovska misel v prelepem murskem in prekmurskem ozemlju. Utrditi hočemo našo mladino duševno in telesno, da bo znala ceniti in tudi uspešno braniti lepo novo svobodo. Ne v vojašnicah pod pritiskom kakga prusaškega militarizma, ampak na svobodi, v domačem krogu, v telovadnici in na prostem hočemo naš narod usposobiti, da zavrne že samo misel na ših sovražnikov, še kedaj tlačiti in zaničevati slovenski rod. S to mislijo pozdravljamo svojega najmlajšega brata Orla v Križevcih na Murskem polju. Na zdar!

Teharje. Naš telovadni odsek „Orel“ lepo in vztrajno napreduje. Udeležil se je vseh prireditev celjskega okrožja, ne samo za parado, ampak sodeloval je pri vseh prostih vajah in na orodju. Delo v telovadnici je nad vse živahno, zasluga gre v tem oziru posebno načelniku Viktoru Lednik. Vrstijo se telesne in duševne vaje, govori, deklamacije, predavanja itd. Odsek šteje sedaj 35 članov samih telovadcev in 50 navdušenih fantkov naraščaja. Fantje naprej in zmaga bode naša!

Na tečaj Orlice v Ljubljani odpošlje mariborska Orlica dve sestri in brata vaditelja. Po njihovem povratku mora prešiniti naše Orlice iskra novega življenja.

Naprosate me, naj prevzamem pokroviteljstvo orlovskemu taboru v letu 1920. Čast, ki mi jo s tem izkazuje, me je ganila. Vzradoščen po Vaši želji se Vam za zaupanje pristrčno zahvaljujem in drage volje sprejemam pokroviteljstvo. V najtežjih dneh našega naroda sem najbolj spoznal, kaj pomeni za narod, če ima zavedno mladino. Z največjim ponosom gledam cvet našega rodu, z veseljem in upom v srečo motrim razmah in disciplino Vaših vrst ter pazno zasledujem Vaše delo. Velika in težka je Vaša naloga, vršite jo, kakor do sedaj, širite svoja načela v svobodni domovini, utrajite naše ljudstvo v dobrem in oznanujte vsepovsod živo radost, ki jo nosi v srečo zdrava mladina, navdušena in zvesta svojim prevzvišenim idealom. Sporočite našim fantom in dekletom moje pristrčne pozdrave! — Vdani: Dr. Korošec.

Narodni svet za Koroško Orlovski zvezi v Ljubljani. Vaša cenjena udeležba na taboru v Sinčevsi je dala celi prireditvi poseben sijaj, besede Vašega zastopnika so mogočno odmevale v srcih mnogoštevilnih Vaših častilcev in zbrane množice. Zato Vam izrekam iskreno zahvalo, proseč Vas, da bode sklenjene Vaše vrste še nadalje branile in bodrile koroške naše brate. Za Narodni svet: General Maister I. r.

Na vaditeljski tečaj „Zveze Orlic“ so se doslej prijavili sledeči krožki: Št. Vid nad Ljubljano (5), Vižmarje (1), Škofja Loka (3), Uršulinski samostan Škofja Loka (1), Žiri (3), Topolje pri Mengšu (1), Šmartno pri Litiji (2), Trbovlje (3), Radovljica (2), Uršulinski samostan Ljubljana (2), Zagreb (6), Slomškova zveza (1), Tržič (3), Sv. Peter (1), Moste (2), Kranj (4), Sodražica (1), Dobrova pri Ljubljani (1).

Okrožna prireditev v Trbovljah. Vsi bratski odseki, ki so prejeli priglasnice za to prireditev se pozivljajo, da iste izpolnjene vrnejo najkasneje do 31. avgusta 1919. Priglasnice naj se

pošljejo zvezinemu voditeljskemu zboru v Ljubljani Jugoslovanska tiskarna. Da se zamore pravočasno posredovati glede znižane vožnje po železnici je potrebno, da se bratski odseki nemudoma odzovejo temu pozivu.

Najnovejše vesti.

Madžari ogražajo Prekmurje.

Radgona, 29. avgusta.

Madžari kuhajo jezo, ker je Prekmurje prisojeno Jugoslaviji. Dne 26. avgusta so se nenadoma pojavile v okolici monoštra Sv. Gotharda močne madžarske vojaške čete, ki so te dni v meri od Rabe prodirale proti Velikim Dolancem. Včeraj so nekateri madžarski oddelki na več mestih prekoračili demarkacijsko črto, kakor jo je določila ententa. Resne nevarnosti ni, ker imamo v Prekmurju močne vojaške posadke.

V Beogradu se je vršila dne 28. t. m. seja Narodnega predstavništva, v kateri se je sprejel zakon o poroti z 181 proti 2 glasovoma. Prihodnja seja je sklicana za petek popoldne. Dnevni red: proračun o dvanaajstih za september in oktober.

Vlada namerava v najkrajšem času izdati zakonski predlog o volilnem redu za konstituanto in ga predložiti Narodnemu predstavništvu. Ozdravljenja političnih razmer je edinole pričakovati od skorajšnjih volitev v konstituanto.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo bo podpisana dne 3. septembra. Sklenilo se je v Parizu, avstrijske predvojne dolge in vojne stroške porazdeliti med nove države naslednice, povračilo vojne škode bo pa morala nositi Nemška Avstrija sama.

Novo ministrstvo v Budimpešti. Prejšnji ogrski predsednik ministrstva Friedrich je sestavil dne 27. t. m. novo vlado. Predsednik in notrajni minister je industrijalec Štefan Friedrich. Za zunanega ministra je določen odsotni grof Emerik Csaky, bivši delegacijski svetnik. Državni tajnik v ministrstvu za notranjost je bivši poslanec in višji župan Edmund Benckzy. Poljedelski minister Julij Rubinek, ravnatelj ogrskega poljedelskega društva. Trgovinski minister veletrgovec Franc Heinrich. Finančni minister bivši državni tajnik v finančnem ministrstvu Ivan Grün. Vojni minister general Franc Schnetzer. Minister za uk in bogočastje bivši poslanec Karel Huszar. Prehranjevalni minister inženjer Karel Ereky. Justični minister sodnik Jurij Balogh. Minister za narodne manjšine vseučiliški profesor Jakob Bleyer. Minister za zdravstvo zdravnik Andrej Csillery. Minister za propagando bivši poslanec in publicist St. Haller. Minister malih poljedelcev Štefan Szabo Lektorabotka. Minister industrijalnih delavcev železničarski delavec Danijel Olah.

Budimpešta, sijajno središče poljedelske države, trpi radi lakote nepopisno veliko. Najvažnejša živila manjkajo popolnoma. Še kruha ni. Sočivje se lahko kupi le za visoke cene. Ena kumara stane 32 K. Dežela je zapustila prestolico, kar se prehrane tiče, popolnoma. Žene in otroci jokajo in vpijejo po mestnih ulicah za kosček kruha, za katerega se ljudje kar trgajo. Pravijo, da je po padcu boljševikov bilo še v mestnih skladiščih 400 ton moke, ki je po prihodu Rumunov neznano kam izginila. Razmere v Budimpešti so tudi radi tega tako kritično žalostne, ker še denarno vprašanje ni urejeno. Ljudstvo posedla samo Kunov denar, katerega sprejemajo banke le samo za 20% označene vrednosti. Za bankovec od 200 K plačajo samo 40 K. Vsled tega je tudi delavstvo zelo prizadeto, katerega še povrh kar trumoma odpustčajo od dela.

Vest o smrti Trockega ni potrjena. Skoraj bi pa bil postal žrtev atentata. Skupina zarotnikov, katerim so pripadali tudi člani generalnega štaba in vojnih komisarijatov, so namenili razstreliti vlak, v katerem se je vozil Trockij po inšpekcijskem potovanju. Do eksplozije naboja je prišlo prehitro. Stroj se je prevrnil in celi vlak je pognalo s tira. Trockemu se ni nič pripetilo. 60 atentata osumljenih oseb so že zaprli.

Ljening ponuja mir. Kakor poročajo listi je došla v Kišenev boljševiška delegacija, ki je ponudila Rumunom v Ljeningovem imenu mir.

Amerika odpošlje svoje čete v Carigrad. Položaj v Turčiji in v Mali Aziji je zelo resen.

Amerika bo intervenirala v Mehiki. Intervencije se bo poleg armade udeležilo tudi brodogradništvo.

Zedinjene države bodo z Mehiko ravno isto napravile kot so svojčas s Kubo. Glavnim vzrokom intervencije smatrajo popolni propad Mehike.

Najnovejše iz Beograda.

Beograd, 28. avgusta.

Jutrajšnje seje Narodnega predstavništva pričakujejo povsod z velikim zanimanjem in z nenavadno napetostjo.

Opozivijonelne stranke so namreč sklenile, da nadaljujejo najstrožji boj proti demokratsko-socialistični vladi. Opozicija bo vlado, če le možno, skušala strmoglaviti.

Književnost.

Žunkovičevo najnovejše znanstveno delo. Ravnokar je izšlo veliko delo znanega staroslovanskega zgodovinarja Žunkoviča: „die slawische Vorzeit“ (slovanska preddoba), ki obravnava vstopna vprašanja o staroslovenski zgodovini. Radi pomanjkanja prostora obširnejšo poročilo ob prvi priliki.

„Časopis“ za zgodovino in narodopisje. Izšel je v enem zvezku snopič 1—4 letnika XV. s sledečo vsebino: Hlešič Fran: Češke jugoslovanske paralele in odvisnosti. Kovačič Fran: Doneski k starejši zgodovini Murskega polja. Kos Fran: Doneski za krajevne kronike. — Zanimiva so poročila dr. Stegenske iz polja zgodovine domače cerkvene umetnosti in Fr. Kotnika v mariborskem dijaškem listu iz leta 1846. Slede različne slovstvene ocene raznih važnejših pojavov na polju jugoslovanske zgodovine in narodopisja in zaključujejo nekrolog Škrabca, stoletnica Ign. Orožna in 80letnica Jagičeva.

„Slovenski Korotan.“ Pod tem naslovom je napisal dr. Moravski — dr. Rožič — v Celovcu knjižico, ki je bila takoj zaplenjena od nemške vlade. Sedaj je zaplenitve prosta in se dobi pri dr. Vajncnerlu, trgovcu v Pliberku. To ni navadna agitacijska ali polemična brošura, ki se prebere in vrže proč. Koroška in njen narodnostni boj so zadobili že zgodovinski pomen. V tej brošuri so zbrani v preglednih tabelah vsi podatki iz koroškega narodnostnega gibanja in boja in ima trajen, zgodovinski in tudi znanstveni pomen. Radi njene ne samo trenutne, nego res trajne vrednosti jo toplo priporočamo. Tudi cena 4 K je pri njenem obsegu in tabelarični vsebini zelo nizka. Sestava tabel povzroča, kot znano, pisatelju mnogo dela, v tiskarni pa mnogo stroškov. Edino, kar je na knjigi neuščno, je njena zunanja oblika, ki v resnici ni ne praktična in ne prikupljiva. Kdor jo kupi, bo pa toliko bolj zadovoljen s tiskom in z vsebino.

Pajk-Kržišnik: Zemljepis za srednje šole. I. del. Ravno smo dobili to knjižico, ki ima biti šolska učna knjiga za nižji gimnazij. V strokovno oceno se seveda ne spuščamo, dovoljeno nam pa bodi izreči misel, naj bi se na tiskom knjige počakalo toliko časa, da bi hile meje države določene in notranja uprava urejena. Tako se pa lahko zgodi slučaj, da bo profesor moral čez nekaj mesecev preključiti nekatere strani. O državi SHS ima poldrugo stran, ravno toliko, kot o Nemčiji, malo več kot o Franciji ali Češki. Vzgoja po naših šolah mora biti strogo nacionalna in poduk o domači državi, jeziku, zgodovini, slovstvu bi moral biti središče, okrog katerega se suče vse drugo. — Kraljestvo SHS je v tej brošuri razdeljeno na: Slovenija, Hrvatska-Slavonija, Dalmacija, Bosna in Hercegovina, Črnagora, Srbija in „dežele, ki so nad Dravo in Donavo v Veliki Ogrski nižini.“ Tako je bilo deljeno za časov blagopokojne Avstrije, kdo pa jamči, da bo ostalo še čez pol leta? Ali more misliti kak pameten človek, da bomo pozneje še imenovali v šolskih knjigah in uradnih papirjih deželico „hercega Stipice“, ki je nastala še le nekoliko pred prihodom Turkov in naj izgine tudi z njimi! Ali pa „Črnagora“, ki je dobila to ime šele v začetku nove dobe in ga najdemo prvič pri Benečanih in se je razvila pod pritiskom Turkov. Cemu bi delili državo na take pokrajine, ki so nastale samo pod pritiskom tujčeve pete. Cemu na primer pokrajina Dalmacija? Ali zato, ker so si nekoč Benečani izrezali ta kos iz hrvaškega mesa? Upamo, da izgine tudi pokrajina „Slovenija“, ki naš veliko preveč spominja na avstrijsko sužnjost in na plemenško delitev. Ko se bodo uredile upravne enote definitivno, bodo izgledale močno drugače, kakor so našete v tej šolski knjigi. Blizu Ljubljane, pravi knjižica, se stekajo vsi trije deli Kranjske. Najbrže

bo v kratkem času „Kranjska“ s svojimi „trema deli“ ravno tako zgodovinski spominek, kakor je na francoskem na primer Limanon. Se lepše je, da se govori v knjižici celo o „spodnji Stajerski“ in „slovenskem delu Koroške“, kakor da bi imeli tudi „zgornje Stajersko“ in „nemški del Koroške“. Slednjič oprostimo še tako napako, da sega Prekmurje do Blatnega jezera, kar je nekoliko manj, kakor če bi rekel, da sega Gorenjska do Plitvičkih jezer. Popis Srbije zavzema v tej šolski knjigi 5 vrst, Bolgarije 4, in Grčije 3.

Dramatična šola v Mariboru. Na razna vprašanja, ki krožijo nepojasnjena med mnogimi vnetimi bodočimi gojenci in gojenkami, naznanja gledališka pisarna, da se bo šola vršila v delavnikih po možnosti le ob večernih urah in ob nedeljah dopoldne. Pouk bo seveda brezplačen, kar bo seveda zelo ugodno vplivalo na vse one, ki se zanimajo za slov. igralsko umetnost. Zatorej opozarjamo in vabimo še enkrat na vpisovanje. Dramatična šola se otvori v prvih dneh septembra. Točen datum in uro otvoritve objavimo pravočasno.

Prireditve.

V nedeljo, dne 31. avgusta:

Bralno društvo v Kapeli pri Radencih priredi v gostilni v zidu gledališki predstavi »Tri sestre« in »Za letovišče«. Na sporedu je tudi šaljiv prizor, petje in deklamacije. Začetek ob treh popoldne. Poseti nas tudi Ljutomerski Orel, kateri nastopi po pozni sv. maši na cerkvenem prostoru v javni telovadbi. Pridite! — Pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. se vrši dijaška veselica z zanimivim sporedom, nato pa prosta zabava v gostilni gospe Neže Toplak. — Fantje bralnega društva v Cirkovcah priredijo ob 3. uri popoldne burko »Trije tički«. Na sporedu je tudi deklamacija in godba. — Pri Sv. Rupertu v Slov. gor. se vrši za faro Sv. Rupert po rani službi božji v novi šoli ustanovni občni občni zbor kmet. podružnice, kjer bo predaval strokovni govornik. Vsi kateri se zanimajo za združenje in organizacijo kmetijskega stanu se uljudno vabijo. — Pevsko društvo v Rušah priredi v nedeljo, 31. avgusta ob 17. uri v gostilniških prostorih g. Novak a veselico z petjem in gledališkimi predstavami: »Če sta ...« in »Krojač Fips«. — Bralno društvo na Crešnjevcu vprizori 31. avg. ob 3. uri igro »Moč uniforme«. — Izobraževalno društvo pri Sv. Martinu pod Vurbergom, priredi v nedeljo dne 31. avg. po večernih igrah »Pogumni krojaček«. Čisti dobiček je namenjen za spomenik padlim vojakom iz fare sv. Martina. — Št. Ilj pri Velenju. Bralno društvo priredi v nedeljo dne 21. avg. po večernicah v prostorih gospoda Ivana Tajnšek gledališki igri: »Skriven zaklad« in »Kmet in zdravnik« s petjem. — V Št. Jurju ob Taboru bo imela Kmečka Zveza shod po rani službi božji v društvenih prostorih. Govori dr. Ogrizek. — Ljutomerski Orel telovadi po večernicah pri Kapeli, ne pa po pozni sv. maši, kakor je bilo zadnjič objavljeno. — Pri Sv. Martinu pod Vurbergom se vrši po večernicah igra »Pogumni krojaček«. Čisti dobiček za spomenik padlih vojakov. — Crešnjevec. Naši vrli udi bralnega društva pripravijo v nedeljo po večernicah na prostem igro »Moč uniforme«. Prosimo, da prihitite na prijazen naš grič ta dan v obilnem številu. — Bralno društvo pri Kapeli priredi tri predstave »Tri sestre«, »Za letovišče«, »Planšarica« s petjem in deklamacijami. Začetek ob 3. uri popoldne. Predpoldne ob pol 9. uri sprejem Orlov, ob 9. uri služba božja s petjem moškega zbora, po maši nastop Orlov v prosti telovadbi pri cerkvi in ustanovitve Orla. Vabljeni vsi sosedi in Prekmurci. — Sv. Rupert v Slov. gor. Leposlovno izobraževalno društvo priredi dne 31. t. m. ob 16. uri v novi šoli veselico z obširnim sporedom. Igrati: »Mala pevka« in »Stotnik in njegov sluga«. — Veselica se vrši dne 31. avg. na vrtu g. Lesjaka v Slivnici. Začetek ob 3. uri, vstop prost. — V Jarenini po večernicah predstava igre »Moč uniforme« z raznimi drugimi zabavami, govori in petjem.

V nedeljo, dne 7. septembra.

Dne 7. septembra bo v Rogatcu velik shod dekl. Marijinih družb in Dekliskih zvez za celo rogaško dekanijo. Ob 10. uri v župni cerkvi služba božja; ob 1. pop pri podružnici sv. Hijacinta zborovanje in nato večernice. — Kapela—Radenci. Priški visokošolci priredijo s sodelovanjem pevškega zbora iz Vuče vasi v nedeljo dne 7. septembra v Rozenbergerjevi dvorani v Radencih točno ob 4. uri pop. veselico v velikem obsegu.

Na praznik, dne 8. septembra:

Šolsko slavnost priredi učiteljstvo narodne šole v Ljutomeru po večernicah v telovadnici v prid ubožni šolski mladini s sledečim vsperedom: I. Kosi A.: »Živela troimena Jugoslavija«, spevoigra z deklamacijami, govorom in petjem, spremljev. glasovirja. II. M. Gregorčič: »Lažnjiva Minka«. Igra v dveh dejanjih. Vstopnina po 6 K, 4 K, 3 K in 1 K. K obilni udeležbi vabi učiteljstvo.

V nedeljo, dne 14. septembra:

Fantje in dekleta iz Št. Ruperta in Trnove prirede veliko narodno igro s petjem v 5 dejanjih, ter vrtno veselico v Št. Rupertu pri Gomilskem.

Moji kritiki.

(Konec.)

Hvala Bogu pa naši ljudje niso nasledili na li-manice gospoda kritika. Kako sem svojo knjižico pravo pogodil, dokazuje dejstvo, da je bilo v poldru-drugem mesecu razprodanih 15.000 iztisov „Kratke zgodovine SHS“. Od vseh koncev in krajev sem do-bival priznanja, pismo in ustmeno. Odlični ljudje, inteligentniki in preprosti, so mi zatrjevali, da je knjižica pisana poljudno, da ima pravi obseg v ce-loti in posameznih delih, ker jo je mogoče prečitati v kratkem času in ker bralec tudi v resnici ostane v spominu to, kar je čital. Zlasti pa se je povdarjalo to, da je razvrstitev pogojena pravilno, ker kaže v začetku skupno pot Slovencev, Hrvatov in Srbov, pot, ki se razcepi potem v tri dele, a se strne v zad-njem poglavju zopet v eno široko cesto, ki vodi vsa tri plemena v novo Jugoslavijo. Toliko torej v odgo-vor anonimnemu kritiku v „Slov. Narodu“.

Prav prijazno in pravično kritiko je prinesla „Straža“ iz peresa dr. Maksa Kovačiča. Tako kri-tiko mora vsak pisatelj sprejeti, če tudi ne hvali vsega, kar je spisal. Tudi jaz sem jo s hvaležnostjo sprejel, ker sem bil prepričan, da je Kovačičeva kri-tika imela dober namen.

Oglasil pa se je še tretji kritik v „Popotniku“. Bil je po vzoru prvega, a očitno nevesčak; v vsej svoji kritiki je govoril o tem, da sem cepil zgodovino, in se pri vsem ni prav nič zavedal, da je vsa nje-gova kritika le diakoepstvo. Ker mi čas ne dopušča, da bi se z njim prerekal, prehajam preko njega k četrtemu kritiku, ki se je oglasil v 64. številki „Stra-že“. Ta objavlja nekaj novih teorij o božanstvih sta-rih Slovanov. Nimam nič proti temu, če kdo razvija o tem ali onem nove nazore, ki se seveda morajo po-javljati v raziskavanju vsake zgodovine, a odločno moram ugovarjati načinu, ki se ga je poslužil „Stra-žin“ dopisnik. Vsa njegova razprava napravlja na nevesčega čitatelja vtis, kakor bi v mojem poglavju o veri starih Slovanov mrgolelo napak, v resnici pa pravzaprav ne navaja ničesar proti mojim trditvam, temveč govori le o stvarih, ki sem jih jaz v svoji „Kratki zgodovini“ nameroma izpustil, ker sem sodil, da ne spadajo v to knjižico. Mnenja sem namreč, da v poljudno knjižico ni pisati o Obodričanih v Retri, o Ljutičanih ter o drugih slovanskih plemenih, ker bi zašli pri tem predaleč in preprosti čitatelj bi jo vrgel proč in bi je ne čital. Nekateri očitki dopisnika so zaviti tako, da trdijo, da je tega in onega boga ča-stil ta ali oni slovanski narod, Jugoslovanom pa je bil neznan. Dopisnik pa pri tem popolnoma „pozabi“, da se moje poglavje imenuje „Verstvo starih Slova-nov“ (ne pa „Jugoslovanov“); sem pripadajo očitki o Svarožču, o Perunu, o Triglavu, o Velezu, o Ru-salkah, o navu ali raju, o svetiščih in o daritvah. Roko na srce, gospod dopisnik: Ali se Vam zdi lepo, če napišem jaz v poglavju o verstvu „starih Slova-nov“ stavek „Bog Velea je čuval črede“. Vi pa „po-pravljak“ potem z besedami: „Velea je bil češčen na Ruskem, med Jugoslovani o njem ni sledu“? Ali jaz: „Kot solnčni bog je veljal Triglav“. Vi pa: „Tri-glava so častili Obodričani in Ljutičani“? Ali Obo-dričani in Ljutičani niso bili „stari Slovani“. Le še enkrat mirno prečitajte svoj dopis, pa boste morali večkrat poseči z desnico na srce. Kratkotomalo: raz-vijajte svoje nazore, ki so makari pravilni ali nepra-vilni, a ne prinašajte jih v javnost kot „popravke“ moje „Kratke zgodovine Slovencev, Hrvatov in Sr-bov“. Stem pa je zadeva o mojih kritikih zame kon-čana.

Prof. M. Pirč.

Razgled po svetu.

Država s 55 prebivalci. Na severovzhodu Sardinije vidimo mal otčok Tavolara. Dolg je 10 km, 2 km pa širok. Leta 1910, je bilo na otoku ljudsko štetje, našli so 55 prebivalcev. Leta 1836. je podaril sardinski kralj Karol Albert prebivalcem otoka samostojnost. Volili so kralja, ki je kot Pavel I. kraljeval do 1882. Tedaj je umrl. Najbrže za njegovo kraljevanje ljudem ni pri-jalo ali pa so mislili, da ne morejo dobiti vrednega naslednika, zato niso izvolili nobenega več za kralja. Volijo pa predsednika za dobo 10 let. Pečajo se z rejo ovac. Ali je bila ta repu-blika tudi zamotana v mrežo svetovne vojne, nismo čitali nikjer. Gotovo se bodo tudi ti repu-blikanci v Parizu potegovali za kako pridobitev ozemlja!

Imeniten odgovor. Henrik IV. se je sploh rad šalil. Tudi najbolj resnih ljudi ni puščal na miru. Bassompierre je bil francoski poslanik na špan-skem dvoru; prišel je za par dni v Pariz. V veliki družbi mu reče Henrik: „Povejte nam, kako ste prišli v Madrid?“ „Jahal sem na prav lepem osličku“. „Izvrstno, velik osel na majhnem oslu!“ Bassompierre pravi čisto mirno: „Gospod, zastopal sem Vaše Veličanstvo“.

Nekoč pelje Henrika kmet čez Loiro. Brado je imel črno, lase pa že sive. „Kako je to?“ vpraša Henrik. — „Čisto navadno, lasje so 20 let starejši kakor brada“.

Izpolnjeno povelje. Napoleon je ukazal, da ne smejo kupovati nobenih reči od Angležev, toraj tudi kave ne. Zaprl je Angležem celi kontinent. Ko pa pride v neko vas k domačemu župniku, ga zasači pri požiganju kave. „Kako to? ki ra-bite blago, ki je prepovedano!“ — „Saj vidite, da ga le požigam“.

Prva jugoslovanska tovarna za poljedelske stroje, stavbeno in umetno ključavničarstvo, mehanična delavnica za kolesa in avtomobile

FRANJO FARIČ

POBREŽJE PRI MARIBORU

NASIPNA ULICA 20.

Specijaliteta:

Izdelovanje peči za kemikalije, motorjev na bencin in olje, in h železnih in lončenih štedilnikov, železnih ograj, in štalacija plina in vodovodov.

Popravljalnica

vsakovrstnih strojev, spojevanje strtega litega železa ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela.

Vijvanje železa in medenine v lastni tovarni. — Kupim staro železo! — Lastni izženirji za izdelovanje narisov v tovarni. 1514—293

OTVORITEV HOTELA!

Otvoril sem

„HOTEL“

BEOGRAD

(dosedaj Sandwirt)

V SLOVENJGRADCU

kjer se nahaja gostilna, kavarna, mesarija, prenočišča, kegljišče, brazen vrt, in se dobe vozniki na vse strani. Točil bom vedno naj-boljša vina in pivo ter kavo. Vsak čas se bodo dobila mrzla in topla jedila. Imel bom v zalogi vina vseh vrst v sodih in steklenicah ter sad-jevec na drobno in debelo, za razpošiljanje od 56 litrov naprej.

Za obilen obisk in naročila se priporoča

Andrej Oset, HOTEL BEOGRAD, Slovenjgradec.

Rezan in okrogel les,

trameve, drva, oglje

kupi je vsako množino

„DRAVA“

lesna trgovska in industrijska družba z o. z., Maribor. 202

„LUKSIN“

(postavno zavar.)

Najboljše kislinsko milo za pranje, čisti perilo brez ribanja, doseže se izvrstno, belo perilo brez prdatkov mila ali sode. Popolnoma neškodljivo in je treba komaj 3 ure za čiščenje perila 14 dneh srednje ve-like družine. — Zavarj: 3 K.

Luksin-tov.: Mag. ph. KAREL WOLF, Med. Drog.

Maribor, Gosposka ulica št. 23. 261

Odvetnik dr. Ferdo Müller

poprej v Celovcu, naznanja, da otvori s 25. av-gustom svojo odvetniško pisarno v Tegetthoffovi ulici šte. 11 (Stara okraj. sodnija) v Mariboru. 1530—307—167

Gostilna pri „SOLNCU“ E. F. Bibič v Pekrah v nedeljo, dne 31. avgusta 1919

VELIKI KONCERT

VRHOVOLSKE GODBE.

Šaljiva pošta. — Konfeti.

Začetek ob 15. uri. Vstop 2 K.

Izborna nova in stara pekrska, ljutomerska in bizeljska vina, topla in mrzla jedila.

MALA NAZNANILA.

Dve zlati

in ena srebrna ura, sodi za ben-cin in raznovrstno pohištvo se proda v Hengasse 4, Maribor. 1517—304—164

Proda se:

Železna napisna tabla za trvdke, 6 m dolga, 1.60 m visoka in kom-pletna železna sesalca za vod-ujak s kolesom. Povprašati pri železnem kopališču Maribor. 1529—308

Proda se:

Trgovci pozor!

Ne zamudite ugodne prilike! Raz-pošiljam po povzetju dobro kre-mo za čevlje. Cena za en ducat stane K 16.—. Anton Jenciš, tr-govec, Podgorica p. Dol pri Ljub-ljani. 1471

SUKANEC

(cvirn)

1 klopčič, (špula) 366 m
črn št. 24, 30, 36
bel št. 24, 30, 36
1 klopčič . . . K 6—
1 ducat . . . K 69—

Kom. skladišče

ALOJZIJ GNIUSEK,

Maribor, Glavni trg št. 6.

od preproste do vsakovrstne naj-čnejše, domače, dobro in vestno delo, vsake velikosti, izborne ka-kovosti izdeluje točno in solidno ter prodaja

ALOJZIJ ARBEITER,

Maribor, Dravska ulica št. 15, (pri starem mostu). 719

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafie), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi ope-ka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

OKOVI

za postelje se prodajo na drobno in debelo pri

„Mizerska Zadruga“
Grajaki trg 3, Maribor.

Enonadstropna baraka za stano-vanje in še 2 postranski baraki se proda pod ugodnimi pogoji. Vprašati pri Francu Koller, Fala. 1571

Hiše na prodaj:

Dvonadstropna hiša, solčna stran, hišnega in občinskega darika prosta se proda za 120.000 K. Še ena taka se proda za 100.000 K.

KONCERT

v nedeljo, dne 31. avgusta v gostilni pri „Mestni Glavnici“, Br. darska ul. 2 v Mariboru Začete ob 3 uri pop. Za dobra mrzla in topla jedila ter za izborna stara in nova vina je kar najbolje preskrbljeno, postrežba točna. K obilni udeležbi vabi

Škof Josip, gostilničar.

Zavarovanje zoper škodo po požaru!

Edina slovenska zavarovalnica zoper škodo, povzročeno po požaru je ljubljanska 1563

Vzajemna zavarovalnica.

Glavni zastop za naše obmejne kraje je v Celju (Breg); v Mariboru daje pojasnila za stopstvo „Vzajemne“ v pisarni Augasse št. 10; v Kamnici pri Mariboru pa v pisarni Posojilnice. Jugoslovani, zavarujte se pri domači zavarovalnici.

BELO, MODRO, RUDEČE

BLAGO

ZA ZASTAVE.

Poglejte si, predno si preskrbite vaše potrebščine, ravno kar došlo zalogo inozemskega moškega sukna, kamgarna, ševijota, hlačevine, ženskega volnerega blaga, čerjaja, kambrika, platna, kravat, robcev, sraje in spodnjih hlač. Velika izbira svilenih robcev. Bogata izbira! Cene nizke! Za solidno postrežbo jamčiva

SIREC & DROFENIK, CELJE, KREKOV TRG 3.

265

IGNAC MOHORIČ

mlinar na Podgradju pri Ljutomeru, si je naročil nov stroj za izdelovanje prosenega pšena. Stroj nadomestaje popolnoma stopo. Občinstvo se vabi, da se kar v najbolje poslužuje tega mlina. 291—1510

FERDO BABIČ

edini slov. kjučavničar v Mariboru, Flosarjeva ul. 3

se priporoča cenj. občinstvu za najrazličnejša kjučavničarska dela. Izvršuje tudi vsa raznovrstna popravila. Cene skrajno zmerne, delo točno in solidno ter se priporoča za obilna naročila. 1486—151

RAZGLAS.

Dne 30. avgusta 1919 ob 9. uri

javna dražba dveh težkih in dveh huculskih žrebcev 1538

na jahalnici držav. žrebčarne na Selu pri Ljubljani.

Državna žrebčarna na Selu.

M. U. dr. Ivan Jurečko

ordinira od 8—12 in 13—17 ure

v Grajski ulici št. 12 v MARIBORU. 1543—323

Slovenci širite naše liste!

RAZGLAS.

Z 11. avgustom 1919 je začelo v Celju poslovati obratno vodstvo državnih železnic in je žel. ravnateljstvu Ljubljana podrejeno. 1542

VABILO

na

izvanredni občni zbor

Mariborske eskomptne banke,

ki se bo vršil v bančni dvorani na Tegetthoffovi cesti št. 11 dne 9. septembra ob 17. uri.

Vsi delničarji, ki se nameravajo udeležiti tega zbora, naj blagovolijo položiti svoje delnice najkasneje do 2. septembra t. l. v blagajnici Mariborske eskomptne banke.

DNEVNI RED:

1. Sprememba bančnih pravil.
2. Zvišanje delniške glavnice.

1555

Upravni svet Mariborske eskomptne banke.

Če razpošiljate

sadje zelenjavo itd.

rabite košare,

te pa dobite takoj, tudi v največjih množinah v

PLETARSKI ŠOLI

v Strnišču pri Ptuj Slovenija,

ki pa izdeluje tudi druga, v pletarsko stroko spadajoča dela. 1663

Zahtevajte ponudbo!

Ekspedicijska blaga iz Nemške Avstrije, Nemčije in Čehoslovaške v 1541

MARIBOR in okolico

v direktnih zanih železniških vozovih s spremstvom, (največja varščina zoper oropanje) izvršujejo po naročilu s popolno varščino:

Caro & Jellinek

družba z. o. z. špediterji

Praga Dunaj I Trst

Biskupska ul. 7. Deutschmeisterpl. 4. Via Trento 16

Preskrbuje dovoljenja za izvoz in prevoz.

Zastopstvo v Mariboru: A. Mally naslednik.

P. n. občinstvu se priporoča

gostilna

1551

„**Liudski dom**“

(Volkshelm) Bergstrasse 4.

Dobra in okusna jedila. Vino po 8 kron liter Pivo. Točna postrežba.

Za obilen obisk se priporoča Frano Kos.

POZOR!

Obrtniki, trgovci itd. inserirajte v naših listih, ki so neoporečno najbolj razširjeni slovenski časopisi v Sloveniji!

1566—324

Med. Univ.

dr. France Toplak

ordinira za ženske bolezni, poročništvo in splošne bolezni od 1. sept. t. l. naprej

v Mariboru, Glavni trgšt. 18

(vokal Vetrinjske ulice)

Od pol 9. do 10. in od pol 15. do 16. ure.

NEKREP JOŽEF

tesarski mojster, stavbeni podjetnik,

Maribor, Mozartova ul. 59

se priporoča za vsakovrstna nova stavbna dela ter sprejema tudi popravilna dela.

Odvetnik

1565—176

dr. Matej Osenjak

naznanja, da se je preselil iz Gradca v Maribor in da ima svojo

odvetniško pisarno v Marijini ulici števil. 10

poprej pisarna dr. K. Faleschinija. Telefon št. 112.

V družbi: odvetnik dr. Franjo Lipold.

Odvetnik

1664—175

dr. Franjo Lipold

naznanja, da se je preselil s svojo

odvetniško pisarno v Mariboru

iz Freihaus ulice 2 v Marijino ulico 10

poprej pisarna dr. K. Faleschinija. Telefon št. 112.

V družbi: odvetnik dr. Matej Osenjak.

KONCERT

na vrhu gostilne pri „**BRODU**“ vsako nedeljo in praznik pop.

Izborna stara in nova bizeljska vina lastnega pridelka, topla in mrzla jedila itd. — za mnogobrojen obisk se priporoča

169 F. Balon, gostilničar.

Stavbena pisarna

FRANJO NERAD, mestni, zidarski mojster v CELJU.

Prevzema vsa zidarska in druga stavbna dela. Izdaja strokovna mnenja. Izvršuje načrte in proračune po dnevnih cenah 1028

HMELJ

kupi vsako množino Rudolf Pevce v Mozirju. Cena po dogovoru z vzorci.

ČEVLJE

fine, moderno izdelane in sandale ima v zalogi in jih razpošilja po pošt. povz.

mirenska „Čevljarska zadruga“ v Vrbovcu

pri Mozirju.

Čevlji so iz lahke ševromedice kože, boksa in teline. Dobite visoke, nizke in salonske moške, ženske, deške in otroške čevlje ter sandale. Cene nanja se dvigajo, zato naročite čimprej! Pri večjem odjema primegren popust!

Prodajalna tudi v Celju „Narodni dom“.

Zmerne cene! Zahtevajte cenike! 1268